

6. számú melléklet: Értelmileg akadályozott tanulók helyi tanterve 9-10. évfolyam

A szakiskolába kerülés előzményei, feltételei:

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján (8 általános iskolai évfolyam elvégzése után) kerül az értelmileg akadályozott tanuló középfokú oktatásba.

A 9-10. évfolyam kerettanterve az értelmileg akadályozott tanulót oktató-nevelő általános iskolai kerettanterv koncepcionális és tartalmi folytatása. A 9-10. évfolyamot a szakképzés előkészítése, az általános műveltségi és praktikus ismereteket közvetítő tartalmán túl, súlypontosan veszi figyelembe a szakképzési évfolyamokra való felkészítést.

Az a fiatal, aki eredményesen befejezte a 10. évfolyamot, tanulmányait a szakiskola szakképzési évfolyamain folytatja.

A szakmai tantárgyak tanítása mellett, megváltozott arányban folytatódik a műveltségi és gyakorlati ismereteket közvetítő képzés.

Az értelmileg akadályozott fiatal felnőtt oktatása – nevelése - képzése:

- a legáltalánosabb élethelyzetekben történő eligazodásra, helyes cselekvésre,
- a szükséges segítség igénylésére és elfogadására,
- társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására,
- egyszerű munkavégzésben siker elérésére,
- reális vágyak és célok kitűzésére.

Ezeket a feladatokat a következő alapelvek alkalmazásával kell teljesíteni:

- A tanulási képesség sajátossága állandó, ezért a speciális nevelés során, az egyéni bánásmód és egyéni haladás elvét szükséges alkalmazni.
- Elsősorban gyakorlati ismereteket kell oktatni
- A kommunikációs és szociális képességeket folyamatosan fejleszteni kell.
- A tantárgyi rendszer kialakítása, a szakképzés céljának történő megfelelés:
- Az értelmileg akadályozott tanulók oktatásának kerettanterve (továbbiakban: Kerettanterv) olyan ajánlásokat tartalmaz, amelyek segítségével az iskolák a törvényben meghatározottaknak megfelelően és annak szellemében módosíthatják helyi kerettanterveiket.
- A Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott műveltségi anyagot közvetlenül nem lehetséges átvenni a készségfejlesztő speciális szakiskola kerettantervébe, de a „kiemelt fejlesztési feladatokkal”, a megnevezett kulcskompetenciákkal, valamint az Irányelvekben meghatározott fejlesztési területek százalékos arányaival kerettantervünk korrelál, természetesen tartalmi változtatásokkal és főleg egyszerűsítésekkel.

Értelmileg akadályozott tanulók előkészítő szakiskolai óraterv 9-10.			
		Megszilárdító szakasz	
Fejlesztési terület	Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	4	4
Társadalmi környezet	Számolás - mérés	3	3
	Társadalmi ismeretek és gyakorlatok	3	3
Természeti környezet	Környezet és egészségvédelem	3	3
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Életvitel és gondozási ismeretek	4	4
Informatika	Információs eszközök használata	2	2
Művészetek	Ábrázolás-alakítás	2+1	2+1
	Ének-zene	1	1
	Tánc-dráma	1	1
Testi nevelés	Testnevelés	2	2
Szakmai tantárgy	Szakmai előkészítő ismeretek	2	2
Tanóra összesen		28	28

A 9. és 10. évfolyamon a Szakmai előkészítő ismeretek és az Életvitel és gondozási ismeretek elnevezésű tantárgyakban szakmai előkészítés, szakmai alapozó oktatás történik. Ezen a két évfolyamon a tanított ismeretek és gyakorlatok teljes kontinuitást jelentenek az általános iskolai kerettantervvel.

A közismereti elméleti órák praktikus ismereteket közvetítenek, szükség szerint cselekvésbe ágyazottan.

A szakmai gyakorlati órák mellett elméleti tanórák nem jelennek meg a kerettantervben. Az egyszerű szakmai elméleti ismereteket gyakorlat közben folyamatos ismétléssel kell elsajátítani.

Értékelés:

Az értékelés célja a tanuló folyamatos motiválása. Ennek érdekében az értékelés alapjának tekintjük a tanuló önmagához képest történő fejlődésének a mértékét.

Az értékelés tárgya:

A tantárgyi ismeretek elsajátításának mértéke, az ismeretek alkalmazásának foka, és a munkához, feladatvégzéshez való hozzáállás, az elkészített munkadarab minősége.

Értékelés formái:

A pozitív személyiségfejlődés érdekében a szakképzésben szerepet kapnak a motiváló hatású értékelési formák: szóbeli, (dicséret, figyelmeztetés, kedves programon való részvétellel történő jutalmazás, stb.) és írásbeli, illetve az érdemjeggyel történő értékelés.

Félévkor szóveges írásbeli értékelés, tájékoztatásul a szülőknek, a tanuló fejlődésének mérése a P.A.C. I. és a P.A.C. II mérőeszközzel., melynek kompetenciaterületei a féléves szóveges értékelés területei.

Év végén osztályzattal, a tantárgyak elvárt teljesítményszintjének elsajátítási mértékét tükrözően.

A havonkénti vagy hetenkénti érdemjeggyel történő értékelés lehetősége a csoportban tanítóknak szabad választása.

Tankönyvek és taneszközök kiválasztásának szempontjai:

Az évenként megjelenő tankönyvkínálatból a választás szempontjai:

A speciális igényű tanulók számára olyan tankönyveket, feladatlapokat, füzeteket és egyéb szemléltető eszközt szükséges választani, melyek a figyelem, és érzékelés zavarait részben kompenzálják.

Kivitelezésük szépsége, minősége hatékony eszköze a motivációnak.

Tartalmuk, megfogalmazásuk illeszkedjen a tanulók értelmi és érzelmi sajátosságához.

A pedagógus kreativitását, szakmai tudását magukba foglaló saját készítésű szemléltető eszközök, feladatlapok nélkülözhetetlenek a képzés sikeréhez.

Fontos az értelmileg akadályozott fiatal számára az egyéni sajátosságokat is figyelembe vevő, speciális tanmenet készítése, amelyhez orientációként használható az alábbi kerettanterv több eleme:

1. Az Anyanyelv, Számolás-mérés, Társadalmi ismeretek és gyakorlatok, Életvitel és gondozási ismeretek, Testnevelés, Információs eszközök használata elnevezésű tantárgyak tananyagának átvétele és integrálása az intézmény helyi tantervében szereplő tantárgyakba.
2. A jelen kerettantervben a célok és az elvárt teljesítmények az értelmileg akadályozott tanulók képességeihez igazodnak, vagyis reális célok és elvárások, ezért átvehetők.
3. Az integrált képzésben résztvevő tanuló értékelésénél a tantárgyban elért eredmény megállapításakor egyaránt figyelembe kell venni a tantárgy elsajátításának mértékét és a tanuló önmagához képest elért eredményességét. A fejlődés mérésére átvehető a P.A.C. II. mérőeszköz.

TANTÁRGYI TARTALOM

Kommunikáció

Cél

Kompenzálni az értelmi akadályozottságból adódó nyelvi fejlődési zavart, fejleszteni a meglévő nyelvi képességeket, készségeket.

Megközelíteni a köznyelvi beszédet, az olvasás-írást eszközként használni, a hétköznapi kommunikációban a kommunikációs helyzet körülményeinek megfelelő beszédstílust elérni.

Feladat

A tanuló képességeihez mérten elsajátított olvasás-írás, valamint a megtanult ismeretek praktikus feladatok megoldásával történő gyakorlása.

Elvárt teljesítmények

Közelítse meg a mindennapi társas érintkezésben a kommunikációs normákat.

Tudjon a különböző beszédhelyzetekhez alkalmazkodni.

Legyen képes egyszerű, rövid szövegek összefoglalására.

Tudjon hangos és néma olvasással, viszonylagos folyamatossággal olvasni, az olvasottak megértését bizonyítani.

Írása tiszta és olvasható legyen.

Másolás, tollbamondás, önálló írás során képességeinek megfelelő írásmódot használjon.

Egyszerű nyomtatványokat segítséggel tudjon kitölteni.

Legyen a képességeinek megfelelő szóbeli és írásbeli kifejezőkészsége.

Ismerje meg a tömegkommunikáció néhány megjelenési formáját.

Tudjon képességeinek megfelelően értelmezni és véleményt alkotni a kapott információkról.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyam	9.	10.
Heti óraszám	4	4
Éves óraszám	148	148

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Anyanyelv. Beszédfejlesztés.	38	30
2. Társas kapcsolatok. Konfliktuskezelési technikák.	40	48
3. Olvasás - Írás	40	40
4. Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.	30	30

9. Évfolyam

Cél:

Eszközként alkalmazni az olvasás-írást a különféle élethelyzetekben.

Fejlesztani a kommunikációs képességet.

Megismerni a tömegkommunikáció néhány jellegzetes formáját.

Felhasználni a kultúrtechnikában szerzett ismereteket az információszerzés terén és a megszerzett ismereteket egyre inkább önállóan hasznosítani.

Feladatok:

Az egyéni képességek és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételével, a megtanult ismeretek praktikus feladatok megoldásával történő gyakorlása.

A megszerzett ismeretek segítségével a környezetben való eligazodás és beilleszkedés, az önálló döntések és a segítségkérés szükségességének felmérése, lehetőségeinek alkalmazása.

Az olvasás- és íráskészség folyamatos fejlesztése.

Az olvasás és írás - mint információszerzés és átadás-, megjelenése természetes módon a mindennapi tevékenységek során.

Elvárt teljesítmény:

Fejlődjön fogalmi gondolkodása, analízáló-szintetizáló-, akarati-, belátási-, és döntésképesége.

Legyen képes beszédének formai és alaki összehangolására.

Rövid szövegről tudjon beszámolni szóban és írásban.

A kommunikációs helyzetekben tartsa be a normákat, illemszabályokat.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással. Évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Anyanyelv. Beszédfejlesztés. Fejlesztendő kompetencia: Érthető, tagolt beszéd.			Óraszám: 38
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Beszédtechnika javítása. Nyelvi kifejezésformák használata az olvasás, írás, beszéd során. Szókincsfejlesztés. Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével. Egészségügyi ismeretek, háztartási ismeretek, stb. Szabadidő tervezése (aktív pihenés). Tapasztalatszerzés a településen (utcán). Budapest térképe. Az iskola környékéről térkép készítése. Lakás alaprajza, helyiségek. Használati	Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása. A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása. Nyelvtani fogalmakról tanultak elmélyítése (szó, mondat, hang, betű, mondatfajták egyes és többes szám, jelen és múlt idő). Szógyűjtés adott hanggal, szótaggal, szóvégi hanggal. Azonos alakú, többjelentésű szavak. Szinonim fogalmak, ellentétpárok. Szavak gyűjtése szófajok szerint. Egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése. Ételreceptek. Tisztítószeres, élelmiszerek háztartási gépek használati utasítása. Prospektusok, közlekedési fogalmak, menetrend. Séta, nevezetességek, kirakat nézése. Budapest térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése. Helyek bejárása, saját útvonal megrajzolása. Berendezés megfigyelése különböző	Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok. Felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Felmerülő ismeretlen fogalmak. Időpont, időtartam, késés, pontosság, szükséges holmik, luxus-cikkek nevezetes helyek (Vár, Parlament stb.) útkereszteződés, mellékutca, járdasziget, egyirányú utca főút,	Tudjon folyamatosan, megfelelő szókinccsel beszélni. Beszéd színesítése rokon értelmű szavakkal. Az ismeretek és az önállóság fokának bővülése. Feltűnés nélkül viselkedjen nyilvános helyen. Ismerkedjen saját lakóhelyével. Ismerje fel a nevezetes épületeket és ismerje azok funkciójait. Igazodjon el a környező utcák térképén.

tárgyak helye a lakásban.	látószögekből. Tárgyak csoportosítása, funkciójuk.	vizes helyiségek, lakószobák, mellékhelyiségek Szerszámok, eszközök, háztartási gépek, dísz tárgyak.	Írja és rajzolja le saját lakását segítséggel Tárgyak ésszerű elrendezése a lakásban.
---------------------------	---	---	--

2. Témakör: Társas kapcsolatok. Konfliktuskezelési technikák. Fejlesztendő kompetencia: Saját cselekedet helyes megítélése.			Óraszám: 40
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A társadalmi együttélésre jellemző kifejezések és szólások (közmondások) megértése. Telefonálás. Kapcsolatteremtési módok különböző szituációban (példák gyűjtése a mindennapok eseményeiből). Viselkedési helyzetek megoldása (példák gyűjtése és a megoldási javaslatok megbeszélése).	Milyen ember, -akinek a szeme sem áll jól, -lógatja az orrát, -vigyorog, mint a vadalma stb. (további példák gyűjtése, értelmezése). A telefonbeszélgetés gyakorlása mesterségesen kialakított, és valós helyzetekben (tárcsázás, üdvözlés, beszélgetés ismerőssel). Tájékozódás a telefonkönyvben. Helyzetgyakorlatok pl. buszon maradt a táskád, a busz elmegy, levél, csomag feladása a postán, gyógyszer vásárlása, rendőrségi igazoltatás, rendkívüli közlekedési változásokor segítség kérése az utazási cél eléréséhez, stb.). Helyzetgyakorlatok pl. valaki elvesz a táskádból valamit, valaki helytelenül bánik a háziállatával, falra firkálást lát, kicsik játékát zavarják, késik a megbeszélte helyszínről, le kíván szállni járműről, de áll valaki az	Az előforduló szavak, kifejezések értelmezése. nyilvános telefon, telefonkártya, telefonszám, mobil telefon, előfizetés, a beszélgetés díja, takarékoság, A már tanult udvariassági formák gyakorlása, és bővítésük újabakkal. Megbeszélte helyzetek helyes megoldásához szükséges formulák.	Legyen képes saját és mások viselkedését helyesen megítélni. Röviden, lényegre törően, jól artikuláltan telefonáljon. Jó helyzetfelismerés, és a tanultak önálló alkalmazása. Jó helyzetfelismerés, és a tanultak önálló alkalmazása.

Szabadidőben végzett tevékenységek viselkedési szabályai.	ajtóban, rosszindulatú megjegyzést tesznek jelenlétében valakire, hogyan reagáljon? stb. Helyzetgyakorlatok pl.: utazásnál, vásárlásnál ki viszi a csomagot? ha nincs elég hely, ki üljön le? autóban ki hova üljön? stb.	(pl. térjen ki a konfliktusok elől, ne válaszoljon stb.)	
Illemszabályok nyaraláskor.	Pl.: öltözködés, tisztálkodás, köszönés, hangoskodás, alkalmazkodás, milyen közös programot szervezzenek, stb.		A felnőtt felügyelet időleges megszüntetési körének bővülése.

3. Témakör: Olvasás - Írás			Óraszám: 40
Fejlesztendő kompetencia: A nagybetűk helyes használata mondatkezdéskor, és mondaton belül.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Olvasás gyakorlása.	Hangos, váltó olvasás. Olvasási tempó változtatása (lassú, gyors). Elemi szövegelemzés (élethelyzetek, érzelmek, emberi kapcsolatok felismerése, megértése).	Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések.	Az olvasási technika fokozatos javulása, kifejező olvasás. Az olvasottak rövid összefoglalása.
Írás gyakorlása. Személyi adatok. Kérdőív kitöltése.	Másolás, írás, diktálás után. Űrlap kitöltése személyi adatokkal. Személyére vonatkozó kérdések elolvasása, helyes válasz 1-1 szóban. Általános tájékozottságra irányuló kérdésekre helyes válasz kiválasztása, jelölése. Megadott időpontokhoz tevékenységek írása.	betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, igazolvány, személyi szám, állampolgárság, aláírás felelőssége lakcím, kerület, irányítószám, bélyeg életkor, kedvenc étel, legjobb barát, különböző témakörök.	Esztétikai szempontok érvényesülése. Tudjon az űrlap kérdéseire megfelelő válaszokat beírni. Törekedjen a feladat önálló megoldására. A feladat és a kérdések megértése, a helyes válasz jelölése (utasítás szerint x vagy aláhúzás).
Tesztlap kitöltése.			
Napirend leírása.	Levél közös megfogalmazása hiányzó	legkedvesebb időtöltés,	

<p>Levél, üdvözlőlap írása.</p> <p>Önellenőrzés.</p> <p>Hibák megtalálása és javítása.</p> <p>Az írás külalakja, rendezettsége.</p>	<p>osztálytársnak.</p> <p>Rövidebb szöveg áttekintése.</p> <p>Saját munka összehasonlítása a társakéval.</p>	<p>munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elköszönés, dátum</p>	<p>Tudja az időpontokhoz a megfelelő tevékenységet hozzárendelni.</p> <p>Tudjon borítékot megcímezni önállóan vagy segítséggel.</p> <p>Egyszerű hibák megtalálása, javítása.</p> <p>Rendezett külalak, olvasható írás.</p>
<p>Rövid novella, vers, mese, olvasása.</p>	<p>Mese, történet folytatása, végvariációk alkotása adott történetből. Az olvasottak kiegészítése saját tapasztalatokkal.</p> <p>Dramatizálás.</p>	<p>Ismeretlen fogalmak értelmezése.</p>	<p>Az olvasott szöveg megértése, a tartalom rövid összefoglalása, a tanulság levonása, megértése.</p>
<p>Petőfi: János Vitéz. A mű feldolgozásai (színházi, rajzfilm).</p> <p>Szabadon választott irodalmi mű közös feldolgozása.</p>	<p>A tartalom meghallgatása, szemelvények (1-1 versszak) önálló olvasása, megtanulása.</p> <p>(A tanulók képességei szerint választott hosszabb irodalmi alkotás).</p>	<p>régi és népies kifejezések</p>	<p>A szereplőket önállóan jellemezze, a történetet kérdések segítségével tudja elmondani.</p>

4. Témakör: Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.			Óraszám: 30
Fejlesztendő kompetencia: Piktogramok és írott utasítások megértése és követése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Tv, Videó, DVD-nézés (Ifjúsági filmek, Filmsorozatok epizódjai)</p> <p>TV-műsor átnézése, állandó műsorok időpontja.</p>	<p>Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása stb.).</p> <p>Fim(részlet) megnézése, megbeszélése.</p>	<p>mesebeli lények (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia,</p>	<p>Történet megértése, erkölcsi ítéletalkotás. Tudjon eligazodni a tv-újságban és a műsorok között.</p>

<p>Kapcsolat a könyvvel. Képregény, szimbólumok.</p> <p>Történelmi regék, mondák.</p> <p>Szólások, kifejezések, közmondások értelmezése.</p> <p>Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás. Játék a betűkkel. Játékos feladatok írásban.</p> <p>Ételreceptek, használati utasítások olvasása szükség szerint. Közlekedési táblák gyalogosokra vonatkozó jelzései. Tágabb környezetben használatos piktogramok megtalálása és értelmezése (pl. mosdó, lift közintézményekben, kezelési utasítások, stb.).</p>	<p>Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján.</p> <p>Könyv vásárlása, megbecsülése, saját könyv, kölcsönzés.</p> <p>Olvasmányok közös olvasása, megtárgyalása. Gyűjtés, értelmezés.</p> <p>Programfüzet átnézése. Keresztrejtvény közös megfejtése. Levélben kapott feladat néma elolvasása, elvégzése.</p> <p>Vásárlási lista összeállítása recept alapján. Eszközök használata a használati utasítás szerint. Tanulmányi séta során táblák gyűjtése, jelentése. Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent?). Versenyek, játékok.</p>	<p>Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása.</p> <p>régi korok, történelmünk nagyjai</p> <p>mozi, színház, koncert, néző múzeumok, szabadtéri programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, rokon értelmű szavak címzett, Ismeretlen fogalmak tisztázása.</p> <p>Legfontosabb táblák jelentése.</p> <p>Piktogramok és jelentésük. (veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok).</p>	<p>Könyvek rendeltetésszerű, kíméletes használata.</p> <p>Legyenek elemi ismeretei a történelmi korokról. Néhány közmondás, szólás adekvát használata.</p> <p>Tudjon reálisan programot tervezni és egyeztetni. Egyszerűbb keresztrejtvényt oldjon meg.</p> <p>Egyszerűbb szövegek önálló elolvasása és értelmezése.</p> <p>Táblák és jelentésük biztos ismerete.</p> <p>A piktogramok fontos információt tartalmaznak, ezeket ismerni kell, és betartásuk kötelező.</p>
---	---	---	--

Évfolyam: 10.

Cél:

Eszközként alkalmazni az olvasás-írást a különféle élethelyzetek megoldásában.

Fejlesztani a kommunikációs képességet.

Megismerni a tömegkommunikáció néhány jellegzetes formáit.

Felhasználni a kulturtechnikákban szerzett ismereteit az információszerzés terén, és a megszerzett ismereteket egyre önállóbban hasznosítani (pl. internetes böngészés tanári segítséggel).

Feladatok:

Az egyéni képességek és egyéni szintek figyelembevételével: a megtanult ismeretek praktikus feladatok megoldásával történő gyakorlása.

Az olvasás- és íráskészség folyamatos fejlesztése.

A megszerzett ismeretek segítségével a környezetben való eligazodás, az önálló döntések és a segítség kérés lehetőségeinek alkalmazása.

Az olvasás és írás - mint információszerzés és átadás-, megjelenése természetes módon a mindennapi tevékenységek során.

Elvárt teljesítmény:

Fejlődjön fogalmi gondolkodása, analizáló-szintetizáló, akarat, belátási, döntési képessége.

Legyen képes beszédének formai és alaki összehangolására.

Tudjon rövid szövegről beszámolni szóban és írásban.

A kommunikációs helyzetekben tartsa be a normákat, illemszabályokat.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Anyanyelv. Beszédfejlesztés. Fejlesztendő kompetencia: Gondolatok, érzések szóbeli kifejezése.			Óraszám: 30
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Beszédtechnika javítása. Nyelvi kifejezésformák használata az olvasás, írás, beszéd során. Szókincsfejlesztés. Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével. Társalgás változatos témákról. Egészségügyi ismeretek Háztartási ismeretek. Szabadidő. Hobby.	Artikulációs gyakorlatok, kiejtés javítása. A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása. A nyelvtani fogalmakról tanultak elmélyítése (szó, mondat, hang, betű, mondatfajták, egyes és többes szám, jelen és múlt idő, igekötők, toldalékok megtalálása). Szógyűjtés adott hanggal, szótaggal, szóvégi hanggal. Azonos alakú, többjelentésű szavak. Szinonim fogalmak, ellentétpárok. Szavak gyűjtése szófajok szerint. A szövegértés folyamatos ellenőrzése. Egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése. Ételreceptek. Tisztítószer, élelmiszerek, háztartási gépek használati utasítása. Virágápolás, útikönyv, műsorújság, menetrend. Ünneplések megtervezése. Ajándékozás (kinek	Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok. Felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Felmerülő ismeretlen fogalmak.	Tudjon folyamatosan, megfelelő szókinccsel beszélni. Beszéd színesítése rokon értelmű szavakkal. Az ismeretek és az önállóság fokának bővülése. Kapcsolódjon be a társalgásba, bátran mondja el véleményét.

Családi események, ünnepek.	mit, anyagi lehetőségeket figyelembe venni).		
Munkavédelmi ismeretek.	Balesetvédelmi szabályok, előírások.		Az előírásokat ismerje meg, és annak megfelelően végezze munkáját.

2. Témakör: Társas kapcsolatok. Konfliktuskezelési technikák.			Óraszám: 48
Fejlesztendő kompetencia: Beilleszkedés és alkalmazkodás kisebb és nagyobb közösségekben.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A társadalmi együttélésre jellemző kifejezések és szólások megértése (rövid történetekkel illusztrálva a szólásokat, közmondásokat).	Milyen a viszony, ha –együtt vannak sülve-főve, -eltávolodtak egymástól, -távol kerültek egymástól. Mit jelent –lóg a nyakán, - kellemetlenül érintette az eset, -megrázó élmény stb.	Az előforduló szavak, kifejezések értelmezése.	Legyen képes saját és mások viselkedését helyesen megítélni.
Mindennapos élethelyzetek, viselkedési szokások feldolgozása	A környezet hierarchikus felépítésének megtanulása, különböző viszonyulási módok gyakorlása, alkalmazása. (főnök, beosztott) Önmaguk elhelyezése a rendszerben, alá – fölérendeltség megértése, elfogadása.	A tárgyalt helyzetek átlátása, megértése, szükséges fogalmak tisztázása.	
Különböző társadalmi szerepek elfogadása, összehasonlítása. A korlátozottság elfogadása, saját lehetőségek felmérése, vágyak megtervezése, függés előnyei.	Irányított beszélgetés (segítségkérés lehetősége, biztonság, stb.). (Késve érkezés a munkahelyre, nincs kedve dolgozni menni, a rábízott feladatot nehézsége miatt nem tudja megoldani, elrontotta a	családtag, munkatárs, alkalmazott, teljesítmény,	Az önértékelés és helyzetfelismerés folyamatos erősödése.

Beszélgetés és helyzetgyakorlatok különböző témákról, különböző személyekkel. Munkahelyi viselkedési szokások és problémás szituációk megbeszélése.	munkadarabot, kigúnyolja munkatársa, beteg, szabadságra megy, nem talál valakit, megkapja a fizetését és társai inni, szerencsejátékozni hívják, otthon lakik, kell-e hazaadnia a fizetéséből, stb.).		Vélemény megfogalmazása, megvédése és vállalása.
Párkapcsolatok.	Milyen az igazi barát, mi engedhető meg az iskolában, mikor van a testi szerelem ideje, partnercserék, betegségek, védekezés, házasság, stb.	önzetlenség, hűség, ragaszkodás, érettség, felelőtlenség,	Kapcsolataiban legyen megbízható és őszinte.
Az együttélés szabályai.	A hazajárás ideje, munkamegosztás otthon, egyedüllét szükségessége, annak közlési módja.	házi rend, napirend, kötelességtudó, megbízható	

3. Témakör: Olvasás - Írás			Óraszám: 40
Fejlesztendő kompetencia: A leírtak valóságtartamának súlya és vállalása.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Olvasás gyakorlása.	Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően. Néma olvasás. Beszámolás az olvasottakról. Egymás kézírásának olvasása.		Tudjon egyszerű, tagolt szöveget olvasni, az olvasottakat röviden összefoglalni, értelmezni.
Újságot olvasás.	Kereső olvasás (adatok, témák, ismeretek). Hírek az ország különböző tájairól.	megye, város, község, falu, tanya, országhatár	Ismerje a térképolvasást, a nagyvárosokat tudja betájolni.
Mondat értelmezése.	Egybeírt mondat szavakra bontása.	mondat, szóköz, írásjelek	Tudja a mondatot kijavítani és helyesen leírni.

Írás tempójának fokozása.	Szavak írása másolással, tollbamondással időre.	perc, másodperc, idő, gyorsaság, külalak, betűformák, lényeges és lényegtelen hibák	Törekedjen a pontos és tempós munkára.
Önálló fogalmazás írása.	Különböző mondatok másolása, egymás írásának elolvasása, értékelése. Egy nap eseményeinek önálló leírása néhány mondatban.	Napló, beszámoló, e-mail, sms,	Fogalmazzon meg néhány mondatot valós eseményekkel.
Képeslap önálló megírása, megcímzése. Keltezés értelmezése és helyes leírása.	Rövid üdvözet küldése osztálytársnak (rövid e-mail küldése-fogadása segítségével). Időrendbe állítás keltezés alapján.	megszólítás, tartalom, aláírás, címzés, bélyeg, postaláda, feladás,	Tudja a feladatot önállóan megoldani a lap vásárlásától a feladásig.
Hallott szövegből szavak gyűjtése, írása.	Ételrecept felolvasása, hozzávalók kigyűjtése a szöveg alapján.	főzés, sütés, párolás,	Tudjon csoportosítani és azokat leírni.
Az olvasás igényének kialakítása.	Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (könyvtáros segítségének igénybevétele).	Saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy.	Váljon rendszeres igényévé az olvasás.

4. Témakör: Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése. Fejlesztendő kompetencia: A vágyak és lehetőségek közötti különbség érzékelése.			Óraszám: 30
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Hiányos mondatok kiegészítése.	Hosszabb, bővített mondatba megfelelő állítmány kiválasztása, beírása.	rokon értelmű szavak, múlt-, jelen- és jövő idő,	A megfelelő szavakat önállóan találja meg és írja be.
Szólások, közmondások, szlogenek, reklámszövegek értelmezése.	A szövegek értelmezése, átfogalmazása, történetbe foglalása.		Analóg feladatok megoldása.

<p>A gyermekek élete a különböző korokban (pl.: Kincskereső kisködmön, Pál utcai fiúk, ill. napjainkban játszóóó novellák, ill. filmrészletek. Klasszikus költőink verseinek hallgatása, olvasása. (rövidebb részletek megtanulása). Himnusz. Szózat. Nemzeti dal.</p> <p>Tv-nézés. A valóság és a médiában ábrázolt helyzetek elkülönítése.</p> <p>Érzelmek megértése nem verbális jelzésekből, az érzelmek megfogalmazása és őszinte vállalása</p>	<p>Szemelvények, történetek olvasása, meghallgatása, megnézése felvételtől.</p> <p>Versek hallgatása. A füstbe ment terv című vers közös elolvasása. A teljes művek végighallgatása, az 1. szakasz pontos megtanulása, éneklése.</p> <p>Teletextről műsor kiválasztása, megkeresése. Hihető-hihetetlen elkülönítése, a filmekben látottakat nem lehet a valóságban megtenni, példák gyűjtése, csoportosítása (az utánzás veszélyeinek tudatosítása).</p> <p>Arckifejezések, gesztusok értelmezése, következtetések, reakciók (képek, mozgóképek értelmezése, saját viselkedés elemzése pl. videofelvétel, fotó alapján), helyes, helytelen differenciálása.</p>	<p>ismeretlen szavak magyarázata, irigy, jószívű, segítőkész</p> <p>vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata A versek szavainak értelmezése, megbeszélése.</p> <p>a teletext címszavai</p>	<p>Legyen képes a cselekedetek erkölcsi megítélésére.</p> <p>Érzelmileg hangolódjon rá a versekre. Értse meg a Himnusz és a Szózat jelentőségét, tudja pontosan elmondani és énekelni.</p> <p>Igazodjon el a teletext információi között.</p> <p>Legyen képes a saját véleményét udvariasan megfogalmazni. (Az őszinteség és az udvariasság szükségessége egyedi helyzetekben).</p>
--	---	---	---

Számolás-mérés

Cél

Segíteni a fogalmi gondolkodás fejlődését.

Megszerezni a műveletek gyakorlása révén azokat az ismereteket és képességeket, melyekre a gyakorlati életben szükség van.

Felkészíteni a számolási, mérési ismeretek oktatásával a készségfejlesztő speciális szakiskolai képzésre.

Feladat

A szakma tanításánál szükséges számolási - mérési területek súlypontos fejlesztése.

Elvárt teljesítmény

Képességeinek megfelelő mértékben alakuljon ki időbeli tájékozódása.

Képességének megfelelő mértékben tudja használni mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére.

Képességeinek megfelelő mértékben végezzen elemi műveleteket fejben és számológépen.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szóbeli tájékoztatással, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyam	9.	10.
Heti óraszám	3	3
Éves óraszám	111	111

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / évfolyam	9.	10.
1. Térbeli és időbeli tájékozódás	31	31
2. Műveletek	40	40
3. Mértékegységek, mérés, pénz	40	40

9. évfolyam

Cél:

Alkalmassá tenni a tanulókat a készségfejlesztő speciális szakiskolában történő eredményes tanulásra.

Feladatok:

A készségfejlesztő speciális szakiskolában szükséges számolási, mérési tudás minél jobb kialakítása.

A térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése.

Elemi pénzhasználat elsajátíttatása.

Elvárt teljesítmény:

Képességeinek megfelelő mértékben végezzen műveleteket, fejlődjön becslési, önellenőrzési képessége.

Hosszúság és tömegmérést minél gyakorlottabban végezzen.

Ismerje az otthon és az iskola közötti útvonalat, intézményen belül önállóan közlekedjen.

Ismerje meg a digitális kijelzésű órát, képességének megfelelő mértékben használjon műsorújságot.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Térbeli és időbeli tájékozódás Fejlesztendő kompetencia: A rendelkezésre álló idő beosztása.			Óraszám: 31
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Tájékozódás az iskola területén Tájékozódás az iskola környékén Alapvető földrajzi Ismeretek Idő. Az óra Napirend, heti beosztás Év, évszakok,	Az iskola minden helyiségének, dolgozójának, azok munkájuknak, munkahelyeiknek megismerése, lehetőség szerint felkeresése, az ott kapott megbízatások önálló teljesítése. Az iskola címének elmondása, leírása. Környező utcák bejárása, utcanevek. A környék tömegközlekedési eszközei. Az otthon-iskola útvonal ismerete, elmondása, megmutatása a térképen. A földgömb. Magyarország és Budapest térképének tanulmányozása, piktogramok, színjelzések értelmezése. Híradások, események helyszínének megkeresése. Albumok nézegetése a Föld különböző tájairól. Lapozgatás, oldalszámok sorrendje meghatározott oldalak fellapozása. Időegységek, időtartamok becslése, mérése, időpontok fontossága (nyitva tartások, menetrend, TV-műsor stb.) Digitális és hagyományos óra jelzéseinek egyeztetése Napi tevékenységek időtartamai. Napirend készítése a tevékenységekre fordított időtartamokkal (összesen 24 óra)	helyiségek, munkakörök település, megye, kerület, utca, házszám, középületek, lakóépületek, közterületek égtájak, földrészek, országok természeti képződmények Időpontok meghatározása többféle módon. (fél 8, 7.30, 19.30) másodperc, stopperóra, munkaidő, szabadidő szabadidős tevékenységek 1 évvel ezelőtt, 1 év óta	Mozogjon otthonosan és felelősségteljesen az iskola területén. Ismerje az otthon - iskola útvonalát, igazodjon el a környező utcákban. Legyen alapvető térképismerete (pl.: égtájak, földrészek és néhány ország megmutatása) Határozzon meg pontosan időpontot kétféle óra alapján. Tudja az időt jól kihasználni, és hasznosan eltölteni. Tájékozódjon tágabb

hónapok		1 év múlva stb. kifejezések értelmezése.	időhatárokon belül.
Történelmi időszakok	<p>Egy éves időtartam érzékelése (tavaly ilyenkortól mostanáig). Naptári év, tanév meghatározása évszakok periodikus váltakozása.</p> <p>Születési év és jelen év különbségéből az életkor kiszámítása.</p> <p>Beszélgetés régi korokról. Régi épületek, bútorok, ruhák, szerszámok megfigyelése. Közeli múzeumok, antikváriumok látogatása.</p> <p>Történelmi évszámok, értelmezésük.</p>	<p>régi, ócska, antik, műemlék, időszak,</p>	<p>Érdeklődjön a történelmi események, személyek iránt.</p>

2. Témakör: Műveletek Fejlesztendő kompetencia: Számológép használat.			Óraszám: 40
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Műveletek 100-as körben	<p>A tanult műveletek végzése.</p> <p>Saját színvonalukon önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás.</p> <p>Helyérték gyakorlása, számjegyek egymás alá írása, nagyságrendek megállapítása.</p>	<p>egyesek, tízesek, százask helye, maradék hozzáadása</p>	<p>Becsülje meg, számítsa ki és ellenőrizze a műveletek eredményét.</p>
Számkör bővítés	<p>Nagy számok kiolvasása, nagyságrendjük érzékelése.</p> <p>Árak nézegetése árjegyzékekben a „túró rúditól az Audiig”. Számok olvasása, nagyságrendek összehasonlítása.</p> <p>Alaki- és helyi érték differenciálása.</p>	<p>számok nevei tízeztől olcsó, drága, akció, leértékelés</p>	<p>Egyéni képességek szerint olvassa el a számokat és különböztesse meg reálisan a nagyságrendjüket.</p>

Számológép használata	Telefonszám lejegyzése, elolvasása. Szorzás, osztás fogalma, előfordulása a mindennapi életben. Szorzás a számológéppel, ellenőrzése összeadásokkal, osztással.	sorrend, ellenőrzés becslés, kitörlés, javítás	Üsse be pontosan a feladatokat, az eredményt ellenőrizze becsléssel.
Szöveges példák	Az ellentétes műveletek fogalma. Szöveges feladatok megbeszélése, szükséges műveletek megállapítása, elvégzése, ellenőrzése.	kérdés tisztázása, megválaszolása szóban	Tudja a feladatot logikusan átgondolni és a megfelelő művelet kiválasztani.

3. Témakör: Mértékegységek, mérések, a pénz Fejlesztendő kompetencia: A pontosság.			Óraszám: 40
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Mérési gyakorlatok	Különböző típusú mérésekhez megfelelő eszköz kiválasztása, mértékegység meghatározása. Mérőeszközök helyes használata. Mennyiségek növelése, csökkentése, értékek önálló megállapítása. Leírása.	személy- és konyhai mérleg, mérőszalag, vonalzó	Válassza ki a megfelelő mérőeszközt és mérjen pontosan.
A pénz	Papírpénzek, érmék megnevezése, értékük összehasonlítása. Összegek kiszámolása, váltások. Különböző jövedelemforrások számbavétele. Jövedelmek, megélhetési költségek, „rezi”, villany-, gáz-, telefon-, ebéd-befizetés, BKV- bérlet nagyságrendje, összehasonlítása.	bank, bankkártya, csekk, készpénz jövedelem, adósság, hitel kölcson, részletfizetés	Érezze a pénz fontosságát (becsülje meg) és vigyázzon rá. Tudja differenciálni a szükséges és a luxuscikkeket.

	Üzletekben, katalógusokban árák megfigyelése. Vásárlások. Hirdetéseken, plakátokon összegek keresése. Különböző szolgáltatások árai.	takarékoság	
--	---	-------------	--

10. évfolyam

Cél:

Alkalmassá tenni a tanulókat a készségfejlesztő speciális szakiskolában történő eredményes tanulásra.

Feladatok:

A készségfejlesztő speciális szakiskolában szükséges számolási, mérési tudás minél jobb kialakítása.

A térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése.

Elemi pénzhasználat elsajátítása.

Elvárt teljesítmény:

Képességeinek megfelelő mértékben végezzen műveleteket, fejlődjön becslési, önellenőrzési képessége.

Egyre gyakorlottabban végezze a hosszúság és a tömeg mérést

Ismerje az otthon és az iskola útvonalát, intézményen belül önállóan közlekedjen.

Ismerje meg a digitális kijelzésű órát, képességeinek megfelelő mértékben használjon műsorújságot.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Térbeli és időbeli tájékozódás. Fejlesztendő kompetencia: Eligazodás az időpontok között (dátumok).			Óraszám: 31
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Tájékozódás az otthon és az iskola környékén.	Lakóhely, iskola megmutatása a térképen. (Budapest térképén).	tömegközlekedés, BKV, átszállás, közlekedési csomópont	Tudjon eligazodni az iskola és otthona környékén.
Magyarország térképe	Járművek, útvonalak tanulmányozása térképen, (BKV térképen), egyes útvonalak bejárása, felidézése a térképen. Saját lakcím leírása, bejelölése a térképen, egymás „meglátogatása” (útvonal meghatározása). Égtájak nevei, értelmezésük (Budapesttől északra stb.) Távolságok becslése, lemérése, átszámítása.	távolsági és tömegközlekedési eszközök	Tudjon eligazodni Magyarország térképén.
Alapvető földrajzi ismeretek	Autóutak, vasútvonalak „bejárása”. Piktogramok értelmezése. Látogatás a Planetáriumban, csillagok, bolygók a Nap, a Föld fogalma, a földgömb tanulmányozása, tengerek, óceánok, földrészek helyének meghatározása. Albumok, képes újságok lapozgatása, helyszínek megkeresése	Északi sark, Déli sark, Egyenlítő, földrészek, országok nevei	Értelmezze helyesen a mindennapi életben használt földrajzi kifejezéseket.
Időegységek	Időegységek a másodperctől az évszázadig. Eseményekhez megfelelő időegység megválasztása, időegységek adekvát használata. Jelenlegi időpont helyes megállapítása. Időtartamok kiszámítása a kezdési és befejezési időpontból.	időegységek nevei időtartam	Használja helyesen a tanultakat a spontán beszédben. Számítsa ki a szünidő hosszát (utolsó és első tanítási nap alapján)
Időegységek a naptól az évig	Téli és nyári időszámítás. Az év felosztása egy oldalas naptárban nap, hét, hónap,	tanév, naptári év,	Értse meg az időbeliség, az időtartamok közti

<p>Ismerkedés régmúlt korokkal</p>	<p>évszak év váltása minden variációban tevékenységek időtartamának meghatározása (mennyi ideig tart az iskolaév, a tavaszi szünet, az ebéd, egy mondat leírása, egy fogmosás, stb.).</p> <p>Lakóhely történetével kapcsolatos történetek, helyszínek, múzeumok látogatása, feliratok, magyarázatok olvasása, értelmezése, hasonló témájú albumok, könyvek lapozgatása, megbeszélése.</p>	<p>évad, szezon, tanítási szünet, szünidő</p> <p>honfoglalás, király, szabadságharc, háborúk</p>	<p>nagyságrendbeli különbségeket.</p> <p>Érdeklődjön a történelmi események, személyek iránt.</p>
------------------------------------	---	--	---

<p>2. Témakör: Műveletek Fejlesztendő kompetencia: Összeadás alkalmazása a mindennapi életben.</p>			<p>Óraszám: 40</p>
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Műveletek 100-as körben</p>	<p>A tanult műveletek végzése egyre nagyobb önállósággal egy és kétjegyű számokkal. Összetett, több műveletet tartalmazó feladatok végzése. Tagok felcserélése összeadásnál. Összeadás és kivonás – ellentétes műveletek összefüggéseinek felismerése.</p>	<p>plusz és mínusz jelentése a számolásnál és a mindennapi életben.</p>	<p>Ismerje fel az ellentétes műveletek összefüggéseit.</p>
<p>Számkör bővítése</p>	<p>Nagy számok kiolvasása, ezres, 10-és 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása. Helyértékek megállapítása. 0-t tartalmazó számok kiolvasása, 1, 2, 3, és négyjegyű számok elolvasása, írása</p>	<p>tízezer, százezer, millió szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége.</p>	<p>Ismerje fel a számok nagyságrendjét, alaki, -és helyi értékek különbségét értse meg.</p>

Számológép használata	diktálás után. Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított művelettel.	számológép-számítógép különbsége	Alkalmazza megbízhatóan a számológépet.
Szöveges feladatok	Több művelettel végezhető szöveges feladatok megértése, tervezés, műveletek elvégzése, válasz megfogalmazása szóban.	tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása.	Tervezze meg a feladat megoldását, és számolja ki helyesen a feladatot. Próbálja helyesen megfogalmazni a szöveges feladatban feltett kérdésre a választ.

3. Témakör: Mértékegységek, mérések, a pénz Fejlesztendő kompetencia: Felelős pénzhasználat.			Óraszám: 40
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Mérési gyakorlatok	Mérőeszközök használatának megfigyelése különböző üzletekben. Egymás testmagasságának mérése, összehasonlítása. Egymás testsúlyának becslése, mérése. Adatok feljegyzése. Mérések megismétlése fél év után, változás kiszámolása. Súly- és térfogat-mérések a tankonyhán. A napi gyakorlatban használt mennyiségekkel kapcsolatos fogalmak megismerése (pl. csipetnyi só, csepp ecet, borsónyi, diónyi, morzsányi, ujjnyi, hajszálvékony, stb.) Hosszúságmérés a szövéssel kapcsolatos nagyságrendben.	több, kevesebb, pontosan annyi nőtt, hízott, fogyott	Válassza ki és alkalmazza helyesen a mérőeszközt.

<p>A pénz</p>	<p>Mért adatok összehasonlítása, szemmérték ellenőrzése méréssel, optikai „csalódások” ellenőrzése (egyenlő, pedig eltérőnek látszik stb.) Papírpénzek, pénzermék felismerése, értékük. „Mit vehetnél ennyi pénzből?” becslés, javítás. Hasonló áruk keresése több katalógusban. „Melyik olcsóbb?” Árak és mennyiségek összefüggése. Akción árak, az eredeti és a leszállított ár különbségének kiszámítása. Termékek árainak becslése, ellenőrzése „mennyit tévedtél?” Pénz beosztása. Szükséges és szükségtelen áruk. Számlák befizetésének, pénz feladásának megfigyelése.</p>	<p>papírpénzek felismerése, címletükről és színükről megtakarítás, bank, posta, csekk, bankkártya, ellenőrző szelvény</p>	<p>Tudja a pénz gondos kezelését, megőrzését, felelősségteljesen gondolkodjon a pénzzel kapcsolatban.</p>
---------------	--	---	---

Társadalmi ismeretek és gyakorlatok

Cél

Rendelkezni a sikeres társadalmi beilleszkedéshez megfelelő ismeretekkel és gyakorlati tapasztalatokkal a szakiskolai oktatás megkezdéséhez.

Megfelelni a társadalom elvárásainak, normáinak, és annak, hogy szükségesnek érezze ezek betartását.

Olyan ismereteket közvetíteni, hogy ne érezze idegennek az őt körülvevő világot, kapcsolatokat tudjon létesíteni, tudjon segítségért folyamodni, konfliktust kezelni.

Tudjon védekezni a lehetséges veszélyekkel szemben és próbálja elkerülni azokat.

Feladat

A társadalmi integrációt biztosító ismeretek és gyakorlati tapasztalatok elsajátítása a tantárgy témaköreiben meglévő tartalmaknak megfelelően.

Elvárt teljesítmény

Személyes adatait ismerje, és használja megfelelően.

Rendelkezzen általános földrajzi, honismereti, kulturális ismeretekkel.

Közlekedésben, napi élelmiszervásárlásban szerezzon jártasságot.

Ismerje a közintézményeket, azok szolgáltatásait, tudjon kihez és hova forduljon segítségért, ismerjen segítségnyújtó szervezeteket.

Legyen ismerete a biztonságos szexuális életről.

A hétköznapi és ünnepek természetét, lelkiségét értse meg, vegye ki részét a feladatokból és az ünneplésből.

Legyen igénye az egészséges életmódra, a szabadidő eltöltéséhez rendelkezzen megfelelő ismeretekkel és gyakorlattal, ne unatkozzon.

Igényeinek megfelelő közösségekhez tartozzon, és aktívan vegyen részt a programokban (ÉNO, munkahely, klub, gyülekezet).

Baráti, munkatársi, párkapcsolataiban viselkedjen megfelelően, legyen közösségi ember.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt órakeret

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	3	3
Éves óraszám	111	111

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Személyi adatok, önismeret, társas kapcsolatok	30	21

2. Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés	40	20
3. Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek	20	40
4. Felkészülés a felnőtt életre – Állampolgári ismeretek	21	30

9. évfolyam

Cél:

Bővíteni azokat az ismereteket és biztosítani azokat a gyakorlatokat, melyek a társadalomba történő beilleszkedést segítik.

Tanult képességeinek függvényében felkészülni a felnőtt életre.

Reális elképzeléseket, vágyakat kialakítani a jövőt illetően, és ezekhez biztosítani a megfelelő tudást, gyakorlati kompetenciát.

Feladat:

A megadott témakörökben egyéni haladás biztosítása.

Minél több látogatás szervezése szolgáltató- és közintézményekbe.

Segítő szervezetek meglátogatása.

Helyzetgyakorlatokban, szituációs játékokban, a viselkedéskultúra és önismeret megtanítása, kialakítása.

Elvárt teljesítmény:

Ismerje és tanulja meg a fontosabb személyi adatokat.

Kulturált közlekedés és viselkedés.

Vásárláskor legalább hasznos közreműködés.

Reális elképzelés jövőbeni életéről, lehetőségeiről.

Tudjon segítséget kérni.

Találjon elfoglaltságot magának, és ne unatkozzon.

Ismerje és készüljön az ünnepekre.

Vegye ki részét a környezetében előforduló munkában.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Személyi adatok - Önismeret – Társas kapcsolatok			Óraszám: 30
Fejlesztendő kompetencia: Személyes dokumentumok fontosságának felismerése és körültekintő használata.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Személyes adatok, az azonosítás módja, igazolása (pl. ujjlenyomat).</p> <p>A személyi adatok körének folyamatos, bővítése, gyakorlása.</p> <p>Rokonsági fokok megismerése.</p> <p>Mi jellemző rám? Önismeret, jellemzés, jó- és rossz tulajdonságok.</p> <p>Családi kapcsolatok. Viták.</p> <p>Iskolai kapcsolatok, osztálytársak, barátok.</p> <p>Szeretet, szerelem érzése. Helyes viselkedés: – Érzelmi kapcsolatok férfi és nő között. Párkapcsolatok.</p> <p>Közlekedés és vásárlás közbeni kommunikáció, és viselkedés.</p> <p>Udvariassági formák ismerete és használata.</p> <p>A napi fogyasztásban fellelhető áru, szaküzlethez történő hozzárendelése.</p> <p>Bevásárlóközpont megismerése.</p>	<p>Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, személyi igazolvány nézegetése.</p> <p>Szituációs játékok az adatok gyakorlására.</p> <p>Másolás, írás, adatlapokkal való ismerkedés, memorizálás.</p> <p>Irányított, beszélgetés, rajzolás.</p> <p>Beszélgetés, csoportosítás.</p> <p>Szituációs játék.</p> <p>Képek, könyvek, videofilmek megtekintése.</p> <p>Felvétel készítése helyzetgyakorlatokról, a felvételek megtekintése és megbeszélése.</p> <p>Szituációs játékok. Tanulmányi séta.</p> <p>Tankönyvhasználat, feladatlapok kitöltése.</p> <p>Segítséggel vásárlás gyakorlása.</p>	<p>Születési anyakönyvi kivonat, Személyi igazolvány, személyes adatok, családi és utónév, állampolgárság, személyi igazolvány száma, telefonszám, TAJ kártya</p> <p>Jellemzés.</p> <p>Tulajdonság, Viselkedés, Bíráló. Dicséret.</p> <p>Szeretet, szerelem.</p> <p>bolt, szaküzlet, bevásárlóközpont, áruház, forgalomban lévő pénzek, élelmiszer árak, ruházati cikkek ára, műszaki cikkek ára, kocsik, lakás ára és a fizetés viszonya</p>	<p>Tanulja meg, és írja le vagy másolja le nevét, legfontosabb személyi adatait. Ismerje a közeli hozzátartozók adatait (nevek, címek).</p> <p>Tudja az iskola nevét, címét.</p> <p>Ismerje fel a jó és a rossz tulajdonságokat.</p> <p>Ismerje a helyes viselkedés formáit, fordulatait.</p> <p>Tudja kezelni az érzelmeit.</p> <p>Ismerje és használja az udvariassági formákat.</p> <p>Segítséggel merjen vásárolni.</p>

2. Témakör: Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés Fejlesztendő kompetencia: Figyelmes, körültekintő közlekedés.			Óraszám: 40
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>A főváros és lakóhelye nevezetességeinek, földrajzi jellemzőinek, élővilágának megismerése, térképismeret kialakítása, fejlesztése.</p> <p>Magyarországról tanult földrajzi ismeretek összefoglalása, rendszerezése (felszíni formák, ipari- és mezőgazdasági termelés, nevezetességek, megyék, városok, környező országok, Európai Unió, stb.)</p> <p>A különféle közlekedési eszközökön az utazás feltételeinek megismerése, az utazás megvalósítása segítséggel.</p> <p>Az utazással kapcsolatos piktogramok megismerése.</p> <p>A közlekedés szereplőinek felelőssége.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak pontos ismerete és betartása.</p> <p>A járművek vezetéséhez szükséges feltételek ismerete és betartása (jogosítvány, és képzettség nélkül nem vezethet járművet)! Kerékpározás közben is a közlekedési szabályokat kell követni.</p>	<p>Idegenforgalmi kiadványok, fotóalbumok, nézegetése, atlasz, feladatlap, tankönyvhasználat.</p> <p>Munka homokasztalon vagy színes gyurmával. Tanulmányi kirándulás (a tágabb lakókörnyezet megismerése).</p> <p>Térkép használata, terepasztal használata, filmek megtekintése és megvitatása.</p> <p>Prospektusok, szórólapok, plakátok gyűjtése, tablók készítése.</p> <p>Tankönyvhasználat, feladatlapok kitöltése, utazás különféle járműveken.</p> <p>Tanulmányi séta.</p> <p>Szituációs gyakorlatok.</p> <p>A szabályok biztos ismerete és gyakorlása.</p> <p>Térképen a szokásos közlekedési útvonalak áttekintése.</p> <p>Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból?</p> <p>Alternatív közlekedési lehetőségek.</p>	<p>ország, haza, főváros, nagyváros, lakóhely, domborzati, gazdasági, utca térkép, nevezetesség, turista, idegenforgalom, külföld, belföld, nemzeti büszkeség</p> <p>Európai Unió (zászló, Himnusz), uniós jogok (munkavállalás, utazás, stb.)</p> <p>Közlekedési szabály.</p> <p>Segítség kérése.</p> <p>érvényes jegy, érvényes bérlet, megállók, állomások, pályaudvarok, információ, piktogramok</p>	<p>Értse a domborzati térkép szín és jelrendszerét.</p> <p>Honismeretében fejlődjön, legyen minél több konkrét ismerete. Találja meg a térképen lakóhelyét.</p> <p>Ismerjen budapesti nevezetességeket.</p> <p>Gondolatait tudja néhány mondatban elmondani.</p> <p>Tartsa be a viselkedési normát.</p> <p>Értse a piktogramokat, ismerje meg a megállót, állomást jelentő táblát.</p> <p>Ismerje a közlekedés legfontosabb szabályait.</p> <p>Ismerje a közlekedési csomópontok jellemzőit.</p> <p>Ismerje az útvonalat és járműveket, amikkel az iskolába jár.</p>

3. Témakör: Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek Fejlesztendő kompetencia: Az ünnepek ismétlődése.			Óraszám: 20
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>A tanult történelmi ismeretek felszínen tartása (történelmi korok régmúlttól napjainkig). Tájékozódás az időszalagon.</p> <p>Napjainkban lezajló társadalmi események figyelemmel kísérése (választások: képviselők –országgyűlési-, önkormányzati-, európai parlamenti stb.).</p> <p>Ünnepek csoportosítása. Szokások, normák. (Pl.: öltözködés, terítés), történelmi-, naptárismeret.</p>	<p>Képválogatás adott eseményekkel kapcsolatban, történelmi személyek felismerése tetteik, tulajdonságaik alapján stb. Könyvek, feladatlapok használata. Irányított beszélgetés.</p> <p>Plakátok, szórólapok, képes riportok, stb. Az érintett személyek felismerése, megnevezése. Néhány országosan ismert vezető nevének, funkciójának ismerete.</p> <p>Aktív részvétel ünnepeken (műsor készítése, szerep vállalása, dekoráció készítése, stb.).</p>	<p>történelem, nemzet, haza, vallás, összetartozás emlékezet, hagyomány</p> <p>politikai berendezkedéssel kapcsolatos fogalmak (parlamentáris demokrácia, nemzeti jelképeink, stb.).</p> <p>egyházi, nemzeti, állami, családi, társadalmi, ünnepek,</p>	<p>Legyen tájékozott a régmúlt, és a jelen eseményeiben.</p> <p>Tájékozódjon a körülötte zajló politikai eseményekről.</p> <p>Külsőségében és tartalmában ismerje ünnepeinket, legyen lelkes, készüljön ezekre.</p>

4. Témakör: Felkészülés a felnőtt létre – Állampolgári ismeretek			Óraszám: 21
Fejlesztendő kompetencia: „Felnőtség” felelősségének megélése. Jogok, feladatok, kötelességek.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Az iskoláskor utáni tervek. Munka, munkahely.</p> <p>Viselkedés, elvárások a munkahelyeken.</p> <p>Az önálló közlekedés gyakorlása.</p> <p>A balesetek elkerülése.</p> <p>Kulturált megjelenés, ápoltság.</p> <p>A pénz szükségessége, beosztása.</p> <p>Viselkedés idegenekkel: udvariasság, türelem, alkalmazkodás, önzetlenség.</p> <p>Társadalomra káros tevékenységek – hazugság, lopás, szembesülés a következményekkel. Törvény, szabályok betartásának fontossága.</p> <p>Állampolgárok vagyunk. Állampolgári jogok és kötelességek megismerése, rendszerezése. Egyszerűbb összefüggések felismertetése.</p> <p>Mire jogosít a személyi igazolvány (útlevél)? Tagjai vagyunk a társadalomnak.</p>	<p>Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása.</p> <p>Videofilm megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése.</p> <p>A pénz értékének tudatosítása.</p> <p>Szituációs gyakorlatok. A kívánatos tulajdonságok tudatos kialakítása, fejlesztése.</p> <p>Írott és íratlan szabályok, iskolai szabályok, játékszabályok betartása, megszegése, következmények. (Példák saját élményekből, filmekből stb.)</p> <p>Kapcsolódó újságcikkek elolvasása, értelmezése, választójog, titkosság értelmezése, gyakorlati megvalósítás, szerepjáték.</p> <p>Személyi igazolvány, útlevél nézegetése, összehasonlítása.</p>	<p>Munkafegyelem, baleset, figyelem</p> <p>létfeltétel, táplálkozás, lakás, ruházkodás,</p> <p>a pénz értéke,</p> <p>Törvény, szabály, Igazságszolgáltatás, büntetés.</p> <p>Saját érdek, választó, képviselő, képviselő.</p> <p>személyi igazolvány, határátlépés, állampolgár, sajátkezü aláírás,</p>	<p>Értse meg mi a munkafegyelem.</p> <p>Ismerje az általános balesetvédelmi szabályokat.</p> <p>Tudjon fontossági sorrendet felállítani.</p> <p>Tudjon különbséget tenni jó és rossz között. Tudja, hogy a szabályokat be kell tartani.</p> <p>Ismerje állampolgári jogainak és kötelességeinek néhány területét.</p> <p>Ismerje és tartsa be az igazolvány használatának szabályait.</p>

10. évfolyam

Cél:

Bővíteni azokat az ismereteket és biztosítani azokat a gyakorlatokat, melyek a társadalomba történő beilleszkedést segítik.

A tanulót képességeinek függvényében felkészíteni a felnőtt életre.

Kialakítani reális elképzeléseket, vágyakat, jövőjét illetően és ezekhez biztosítani a megfelelő tudást, gyakorlati kompetenciát

Feladat:

A megadott témakörökben képességeinek megfelelő egyéni haladás biztosítása.

Minél több látogatás szervezése szolgáltató és közintézményekben.

Célszervezetek és egyéb védő munkahelyek, ÉNO-k felkeresése.

Helyzetgyakorlatokban, szituációs játékokban a viselkedéskultúra és önismeret elsajátítása.

Elvárt teljesítmény:

Ismerje fel és tanulja meg a fontosabb személyi adatait.

Kulturált közlekedés és viselkedés.

Vásárláskor aktív közreműködés.

Reális elképzelés a jövőbeni életéről, lehetőségeiről.

Tudjon segítséget kérni.

Találjon elfoglaltságot magának, és ne unatkozzon.

Ismerje és készüljön az ünnepekre.

Vegye ki részét a környezetében előforduló munkában.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Személyi adatok, önismeret, társas kapcsolatok. Fejlesztendő kompetencia: Öszinteség a kapcsolatokban.			Óraszám: 21
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvart és javasolt fogalmak	Elvart teljesítmény
<p>Családi viszonyok, rokonsági kapcsolatok.</p> <p>Nyomtatványok, adatlapok kitöltése személyi adatokkal, aláírással.</p> <p>Mi jellemző rám? Külső megjelenés, ujjlenyomat, hangszín, pl. a vérből megállapítható azonosság DNS.</p> <p>Önismeret, jellemzés, jó- és rossz tulajdonságok. Az „ÉN” kapcsolódása: szoros és felszínes kapcsolatok közötti különbségek észrevétele, a kapcsolatok kétoldalúak, a partner szándékától is függnék.</p> <p>A családi kapcsolatok egész életre szólnak.</p> <p>Viták, érdekek, ellentétek megoldása békés úton, ha kell segítséget is lehet kérni.</p> <p>Iskolai, munkahelyi, lakóhelyi kapcsolatok. Beilleszkedés, alkalmazkodás, egymás tisztelete és segítése.</p> <p>Szeretet, szerelem érzése.</p>	<p>Családfa készítése.</p> <p>Űrlapok kitöltése, aláírás megfelelő nagyságú betűkkel (pl. útleveél igényléséhez stb.)</p> <p>A tulajdonságok csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. megváltoztatható tulajdonság: hajszín, állandó, csak egy emberre jellemző tulajdonság: ujjlenyomat, stb.).</p> <p>Önbírálat, mások bírálata, a kritika elfogadása, vélemény megvédése szituációs gyakorlatok a témával kapcsolatban (pl. rendezetlen külsővel jelentél meg az iskolai ünnepélyen, a kulturált étkezés szabályait nem vetted figyelembe az osztálykiránduláson, stb.)</p> <p>Szülők, nagyszülők tisztelete miben nyilvánulhat meg?</p> <p>Helyzetgyakorlatok. Alkalmazható kommunikációs formák.</p>	<p>Rokon – ismerős, családfa,</p> <p>állampolgárság, személyi igazolvány száma, telefonszám, TAJ kártya, adószám, Ujjlenyomattvétele, rendőrség, Vérvizsgálat, titkolás – beismerés,</p> <p>Illik – nem illik, Bocsánatkérés, megbocsátás</p> <p>Tiszteletlenség,</p> <p>Vita, veszekedés, gyűlölet, tettelegesség,</p>	<p>Elvart teljesítmény</p> <p>Tudja, hogy a személyes adatok kiadása, és az aláírás felelősséggel jár.</p> <p>Tudja magát és társait jellemezni.</p> <p>Tudja felsorolni és megnevezni kapcsolatait, vonzalmait és nevezze meg azok típusát.</p>

Helyes viselkedés – Érzelmi kapcsolatok férfi és nő között. Párkapcsolatok. Házasság. Családi felelősség, kötöttség.	Filmrészletek irodalmi szemelvények a témával kapcsolatban. Te mit tennél? Azonosulás a szereplővel, ítéletalkotás, helyes, helytelen felismerése. Helyzetgyakorlatok.	Elfogadás, elutasítás. Udvarlás, szakítás, visszautasítás, viszonzatlan érzelmek, Törvényes, tartós, futó kapcsolat, következmények vállalása	Tudja megfogalmazni a kapcsolatokra vonatkozó igényét. Viselkedjen felelősséggel.
---	---	---	--

2. Témakör: Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés Fejlesztendő kompetencia: Körültekintő közlekedés.			Óraszám: 20
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Lakóhelye nevezetességeinek, földrajzi jellemzőinek, élővilágának megismerése. Térképismeret kialakítása, fejlesztése. A különféle közlekedési eszközökön az utazás feltételeinek megismerése, az utazás megvalósítása segítséggel. (menetrend, tájékoztató) Az utazással kapcsolatos piktogramok megismerése. A közlekedés szereplőinek felelőssége. A gyalogos közlekedés szabályainak pontos ismerete és betartása. A járművek vezetéséhez szükséges	Különböző léptékű térképeken tájékozódás, adott helyszín megkeresése, meghatározása. Képek válogatása, csoportosítása (pl. épületek funkciója, kora, stb. szerint). Közlekedés fokozott önállósággal, az utazások megtervezése, a szükséges eszközök, előkészítése, ellenőrzése indulás előtt (pl. igazolvány, pénz, bérlet, lakáskulcs, útravaló, stb.). Közlekedési táblák, jelzések ismerete. Helyzetgyakorlatok, filmek megtekintése, a szituációk megbeszélése. Tanulmányi séta. Önálló közlekedés adott helyre, adott helyről.	Kicsinyítés, helymeghatározás, tájékozódás, Körültekintés, megfontoltság, menetrend, menetidő, késés, útravaló, poggyász, helyjegy, Jelzőtábla, KRESZ, kötelező betartani, büntetés, Felelőtlen – felelős, Közlekedési táblák, tájékoztató táblák felismerése, megnevezése.	Egyszerűbb térképen tájékozódjon kis segítséggel. Személyes tárgyait, (poggyászát) tartsa számon, és vigye magával az utazáshoz szükséges iratait. Ismerje fel, és vegye figyelembe a közlekedéséhez szükséges jelzéseket.

feltételek ismerete és betartása (jogosítvány, és képzettség nélkül nem vezethet járművet!) Kerékpározás közben is a közlekedési szabályokat kell követni.	Balesetek megelőzése, szabályok betartása, ill. felelőtlen közlekedés következményeivel kapcsolatos film megtekintése és megbeszélése. Kerékpáros közlekedés a „KRESZ” parkban, ill. gyér forgalmú utcán.	Szabályos – szabálytalan, szabálysértés, büntetés, A kerékpárral, kerékpározással kapcsolatos megnevezések, fogalmak.	Tudás, és engedély nélkül ne vezessen járművet. Tanulja meg, és alkalmazza a kerékpáros közlekedés szabályait.
--	--	--	---

3.Témakör: Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek			Óraszám: 40
Fejlesztendő kompetencia: Régi korok embereinek tisztelete és emléküik ápolása.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A tanult történelmi ismeretek felszínén tartása (történelmi korok régmúlttól napjainkig). Tájékozódás az időszalagon. A történelmi korokhoz kapcsolható helyszínek, épületek megismerése, az eseményhez kapcsolható személyek, népcsoportok megnevezése. (pl. Piramisok – fáraók - egyiptomi kultúra, Róma – pápaság – kereszténység – templomok, szobrok, képek, ünnepek, Hősök tere – szobrok, a magyarság híres vezérei, királyai, a kapcsolódó események stb. Parlament – az országgyűlés tagjainak munkája, választása, az ország működése, törvényhozás,	Képválogatás adott eseményekkel kapcsolatban, történelmi személyek felismerése tetteik, tulajdonságaik alapján stb. Könyvek, feladatlapok használata. Irányított beszélgetés. Történelmi eseményekről, személyekről filmrészletek, filmek, leírások megismerése, a kapcsolódó ismeretek rendszerezése, összefoglalása. Az ipar, közlekedés régi eszközeiről képek,	történelem, nemzet, haza, vallás, összetartozás emlékezet, hagyomány politikai berendezkedéssel kapcsolatos fogalmak: (alkotmány, parlamentáris demokrácia, stb.) Feltaláló, kísérlet, elavult,	A tanult történelmi események és személyek ismerete. Segítséggel vegye észre a környezetében lévő tárgyak,

<p>stb.) Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeumban a közlekedési eszközök fejlődése, változása (esetleg utazás „nosztalgia járművön”).</p> <p>Közeli múzeum, skanzen meglátogatása (felkészülés a látnivalókról, melyik korban készült pl. épület, milyen munkát végeztek az ott élő emberek, milyen volt a ruházatuk stb.)</p> <p>Ünnepek csoportosítása. Szokások normák. (Pl.: öltözködés, terítés), történelmi-, naptárismeret.</p>	<p>rajzok gyűjtése, tabló készítése.</p> <p>Albumok, szórólapok, képek, internetről gyűjtött anyag. Tanulmányi kirándulás.</p> <p>Aktív részvétel ünnepeken (műsor készítése, szerep vállalása, dekoráció készítése, az elkészült műsor, szereplés rögzítése, a felvétel megtekintése és véleményezése, hibák és a jól sikerült részek bírálata, stb.).</p>	<p>A felmerülő fogalmak és tárgyak megnevezése.</p> <p>egyházi, nemzeti, állami, családi, társadalmi, ünnepek,</p>	<p>eszközök körében is a változást.</p> <p>Ismerje az ünnepek tatalmát és jelentőségét. Külsőségeiben és tartalmában is tudjon ünnepelni.</p>
---	---	--	---

<p>4. Témakör: Felkészülés a felnőtt létre – Állampolgári ismeretek Fejlesztendő kompetencia: Célorientáltság.</p>			<p>Óraszám: 30</p>
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Önismeret. A pályaválasztáshoz szükséges képességek feltérképezése. Saját teljesítőképesség felmérése, becslése.</p> <p>A lehetőségek megismerése. Hol tanulhatja meg a szükséges ismereteket, képességeket?</p>	<p>Különböző munkakörökhöz szükséges tulajdonságok számbavétele. Képességlista készítése a számba jövő munkakörökről (pl. a takarító: pontos, kitartó, megbízható, rendszerető, stb.) Különböző munkahelyek megismerésére tanulmányi séták (pl. boltok, raktárak, konyhák, műhelyek stb. megtekintése)</p>	<p>Tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó.</p>	<p>Reális önismeret és helyzetértelmezés.</p> <p>Erőfeszítés a kívánt cél</p>

<p>Tudatosság a későbbi szakmaválasztás érdekében pl. szükséges kompetenciák kiemelt fejlesztése.</p> <p>A fizikai és egészségi állapot tudatos fejlesztése, karbantartása. Munkaalkalmasság.</p> <p>Napirend a feladatok rendszerezésével. Terveim (rövidtávú és hosszabb távú, vágyak és lehetőségek).</p> <p>Önérvényesítés. Jogok és kötelességek ismerete.</p>	<p>Megcélzott szakma szerinti képességek intenzívebb fejlesztése (pl.: tevékenység egyre hosszabb ideig, rendszeresség fejlesztése, megtartó emlékezet fejlesztése, utasítások megjegyzése, végrehajtása, stb.)</p> <p>Egészségmegőrzés, kondicionálás lehetőségei. (életmód, életvezetés stb.)</p> <p>Saját napirend összeállítása. A tervezett élet előnyeinek tudatosítása. (A mai napra tervezett feladatok és tevékenységek az e havi, ez évi, későbbi terve végiggondolása tervezése. Reális és irreális tervekkel szembesülés, a vágyak és a lehetőségek tudatosítása.)</p> <p>A jogok és kötelességek áttekintése, felsorolása, és a következmények tudatosítása.</p>		<p>elérése érdekében.</p> <p>Törekvés a jog- és kötelesség szerinti életvezetésre.</p>
---	---	--	--

Környezet és egészségvédelem

Cél

Bővíteni és elmélyíteni a természeti környezetről és egészségügyi ismeretekről meglévő korábbi ismereteket.

Jártasságokat, készségeket, képességeket kialakítani, melyek hozzásegítenek az egészséges életmód éléséhez.

A környezetvédelmet oly módon elsajátítani, hogy a környezet megóvása váljon szokássá. Szélesebb körű ismeretet nyújtani, hogy ezek segítsenek az ismeretlentől való félelem, valamint a kompetencia hiányból eredő szorongástól való megszabadulásban.

Feladat

A világról, természetről meglévő ismeretek bővítése.

A környezet és az egészséges életmód iránti felelősség kialakítása.

Elvárt teljesítmény

Egyéni képességekhez mérten ismerje meg testét, vegye észre szervezete betegségekre utaló jelzéseit, tudja, hogy mi a teendője betegség esetén, vagy kitől kérjenek segítséget, ismerje a betegség lefolyása alatti, a gyors gyógyulást elősegítő tennivalókat.

Ismerje az egészségügy intézményrendszerét.

Egyéni igényeiknek megfelelő mértékben, ismerje meg a nemiséghez tartozó természetes folyamatokat, szerezzen elméleti ismereteket a szexuális életről.

Legyenek ismeretei a természet erőiről, az ember és környezete viszonyáról, a környezetvédelemről.

Legyen konkrét tudása arról, hogy mit tehet környezetének, és annak tisztaságának megóvása érdekében.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással, évente P.A.C. mérőeszközös mérés.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt órakeret

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	3	3
Éves óraszám	111	111

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyamok	9.	10.
1. Az emberi test	35	20
2. Egészségmegőrzés - Egészséges életmód	25	40

3. Élő természet - Élőlények és környezetük	20	30
4. Élettelen környezet – környezeti ártalmak	31	21

9. évfolyam

Cél:

Rendezetté tenni és bővíteni a természeti környezetről és az egészségügyről meglévő ismereteket.

Alkalmassá tenni a környezetről szóló információk egyéni képességhez mérten történő megértésére.

Megérteni saját teste, szervezete jelzéseit.

Igényét kialakítani, és szokásává tenni a környezettel való törődést és az egészséges életmódot.

Feladat:

Az ismeretek bővítése a természeti környezetről, összefüggésben az ember és környezete viszonyával.

Az emberi testről, betegségmegelőzésről, életmódról, baleset, betegség esetén szükséges tennivalókról meglévő ismeretek bővítése.

Konkrét ismeretek elsajátítása a lehetséges, aktív környezetvédelemhez.

Felkészítés a fiatal felnőttek életére, az ehhez tartozó lelki és testi jelenségek, a szexuális ismeretek igényhez mérten történő biztosítása.

A természet erőinek és az ember lehetőségeinek megismerése.

Elvárt teljesítmény:

Egyéni szintjéhez mérten legyenek önálló egészségügyi ismeretei, azokat szükség esetén tudja alkalmazni, ha szükséges tudjon segítséget kérni.

Vegye észre teste betegségekre utaló jelzéseit, forduljon orvoshoz, vagy kérjenek segítséget.

Ismerje a nemek közti különbségeket, vonzalmait illő módon fejezze ki.

Legyen igénye az egészséges életmódra, a környezetével való törődésre.

Legyen fogalma az ember környezet alakító tevékenységéről, a környezetvédelemről.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatás, P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Az emberi test Fejlesztendő kompetencia: Reális testkép.			Óraszám: 35
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Testrészeink	Három fő testrész megnevezése, bemutatása. A csontváz, izom, tüdő, szív, gyomor felismerése.	fej, törzs, végtagok, tüdő, szív, gyomor, belek, végbél	Ismerje fel magán a testrészeket, segítséggel tudja a tanult belső szerveket.
Testünk vázrendszere A gerinc	Csontvázon a koponya, gerincoszlop, bordák, és végtagcsontok bemutatása. A gerinc megkeresése a csontvázon, egy csigolya megmutatása külön.	koponya, gerincoszlop, arckoponya, gerinc, csigolya, agykoponya borda,	Tudja kérdésre kiválasztani és megnevezni a kért csontot. (csigolya)
Testünk izomrendszere	A 8. csoportban tanult főbb izmok megmutatása először szemléltetőeszközön, majd saját magán.	végtagcsontok izom	Mutassa meg magán a főbb izmokat.
Belső szerveink A szív	A szív helyének bemutatása magán, pulzusmérés, a vérnyomásmérő bemutatása.	szív, vérkeringés, alacsony -és magas vérnyomás	Mutassa meg magán a szívét, ismerje fel a vérnyomásmérőt.
A tüdő	A tüdő helyének megmutatása, beszélgetés a levegő útvjáról (a dohányzás káros hatása!).	tüdő, légzés	Tudja, hogy a tüdő a mellkasban foglal helyet.
Az emésztőrendszer	Beszélgetés a táplálék útvjáról és az emésztésről.	táplálkozás, emésztés	Tudja segítséggel feleleveníteni a táplálék útját.
A kiválasztás	A vesék és a húgyhólyag bemutatása szemléltető figurán (ábrán).	vesék, húgyhólyag, vizelet, méregtelenítés	vesék, húgyhólyag, vizelet, méregtelenítés
Az agy a gondolkodás szerve	Az agy helyének megbeszélése a koponyában, beszélgetés az agyról (gondolkodás szerve).	agy	Tudja, hogy az agy a koponyában van.

Érzékszerveink és védelmük	Beszélgetés az 5 érzékszerről és azok védelméről. Játékos gyakorlatok a fül, ill. szem kiiktatásával.	Szem (látás), szemüveg, fül (hallás), hallókészülék, orr (szaglás) veszélyhelyzetek (füst)	Nevezze meg és mutassa meg érzékszerveit, tudja, hogy ezeket védeni kell.
----------------------------	---	--	---

2. Témakör: Egészségmegőrzés - Egészséges életmód Fejlesztendő kompetencia: Serdülőkori változások elfogadása.			Óraszám: 25
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvart és javasolt fogalmak	Elvart teljesítmény
<p>A fertőző betegségek tünetei, megelőzés, kezelés, gyógyítás.</p> <p>Serdülőkori változások: Nemek közti különbségek. Lányok (havi ciklus), fiúk (nemi érése). Lelki változások.</p> <p>Testápolás Testi higiénia (pattanásos bőr, hajzsírosodás) Fog és szájápolás. Hajápolás. Körömápolás- a körömvágás veszélyei.</p>	<p>Beszélgetés az eddig tanult fertőző betegségekről s azok tüneteiről (láz, kiütés, hányás).</p> <p>Beszélgetés: - a női és férfi test különbségéről, - női nem, hím nem (a nemek közötti eltérések) hormonális változások. - a felnőtt kor,- testünk változásai. Fényképek válogatása adott szempontok szerint. Beszélgetés az érzékenységről, sértődékenységről, hirtelen támadt haragról. Szerepjáték. Látogatás illatszerboltban, fodrásznál, kozmetikai szalonban. Serdülőkori, kamaszkori tisztálkodási szokások felsorolása. Testápoló szerek felismerése, kiválasztása. Bőrünk, hajunk megfigyelése, figyelemfelhívás az ápolásra. Az ápolat külső feltétele az ápolat fogazat, a frissen mosott, szépen megfésült haj.</p>	<p>fertőzés, tünet védőoltás,</p> <p>menstruáció (és a témával kapcsolatos fogalmak),</p> <p>tisztálkodás, kozmetikumok, pattanás, bőrápolás, arcszesz, sampon fogkefe (krém), sampon, fodrász, fésű, kefe olló, körömmolló, reszelő,</p>	<p>Tudja, hogy a fertőző betegségek bizonyos tünetekkel járhatnak.</p> <p>Tudja, hogy a testi tulajdonságok változása természetes dolog. Tudja, hogy a menstruáció természetes folyamat és ilyenkor még nagyobb gondot kell fordítani a tisztálkodásra.</p> <p>Ismerje fel a legszükségesebb kozmetikumokat és tanulja meg helyesen használni azokat.</p> <p>Vegyze észre, ha rendezetlen a</p>

Táplálkozási szokások. Küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással.	Az eddig tanultak átisméltése, étrend készítése. Az elhízás elleni gyógymódok felsorolása.	étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, konditerem, testmozgás, diéta	körme és kérjen segítséget körme levágásához.
Káros szenvedélyek.	Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól és azok következményeiről.	dohányzás, alkoholfogyasztás kábítószer,	Tudja, hogy a jó étrend a „mindenből egy keveset” elven alapul.
Gyógyszerek hatása. A túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai. A gyógyszerek megfelelő tárolása (szavatosság, zárható tárlóhely).	Séta gyógyszertárban, gyógynövényüzletben. Plakátok, szórólapok, tájékoztató füzetek.	gyógyszer, recept, gyógyszertár, patika	Tudja, hogy a szenvedélybetegség nemcsak saját magukat a betegeket, hanem a környezetét is tönkreteszi. Tudja, hogy a gyógyszereket az előírásnak megfelelően kell tárolni és bevenni

3. Témakör: Élő természet – Élőlények és környezetük Fejlesztendő kompetencia: A sokféleség, a másság elfogadása.			Óraszám: 20
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Növények, állatok, emberek. (földrészekén élő emberek bőrszín és arcforma alapján különböznek csak tőlünk) Megfigyelés: a környezet hatása az élőlényekre, összefüggések felfedezése. Szárazföldi-, vízi életmód (édesvízi – sósvízi) növények és állatok legfontosabb	Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával a tapasztalatok megbeszélése. Csoportosítás, rendszerezés, következtetés pl. szárazföldi: tüdővel lélegzik, vízi: kopoltyúval lélegzik, a tápláléknak megfelelő fogazat, csőr alakult ki, a táplálékszerzéshez szükséges alkat	Bőrszín, arcberendezés, A felmerülő új fogalmak és megnevezések.	Tájékozódjon a tanult ismeretek alapján kis segítséggel a térképen, ill. könyvekben. Vonjon le segítséggel következtetéseket a növények, ill. állatok

<p>jellemzői az életmód alapján.</p> <p>A föld tájainak növényei, állatai. Sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő, stb.</p> <p>Az ember szerepe az élő természet megóvásában.</p>	<p>pl. zsiráfnek hosszú a nyaka, magasról kell a táplálékot legelni, vízi állatok bőre síkos, hogy az úszás könnyebb legyen stb.</p> <p>Tajak és jellegzetes élőlények. (összefüggés az éghajlat és növény- állatvilág között) Tápláléklánc összeállítása. Csoportosítás, válogatás.</p> <p>Tanulmányi séta és kirándulás a szűkebb lakóhely, ill. az ország eltérő adottságú tájain (pl. hegyvidék, síkság, ipari, ill. mezőgazdasági területek). A tapasztalatok rendszerezése. Képek készítése, ill. gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók).</p>	<p>életmódja alapján.</p> <p>Legyen tájékozott a növények és állatok élőhelyei, táplálkozása, haszna körében.</p> <p>Lehetőségei szerint vigyázzon környezeté élővilágára.</p>
--	---	--

4. Témakör: Élettelen környezet – környezeti ártalmak			Óraszám: 31
Fejlesztendő kompetencia: Egyszerű összefüggések felismerése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény

A természet erői – víz	Beszélgetés a víz körforgásáról és a víz tisztító erejéről.	víz, árvíz,	Tudja, hogy a víz fontos elem, de az áradás pusztító hatású.
A természet erői – szél	Beszélgetés a szellő-szél-orkán-szélvész különbségeiről	szellő, szél, orkán, szélvész, hurrikán	Tudja, hogy a szélnek különböző fokozatai vannak.
A természet erői – földrengés	Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása	katasztrófa, földrengésjelző, földrengés	Tudja, hogy vannak a világnak olyan pontjai, ahol gyakoriak a földrengések, vulkánok.
A természet erői – vulkánok	Egy tűzhányó bemutatása képről, elemi szintű magyarázattal kísérve.	vulkán, láva, tűzhányó	
Tiszta környezetünk. Szelektív hulladék. Hulladék újrahasznosítás.	Tankönyvi ábrák feldolgozása. Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról. Hulladékok csoportosítása. Néhány példa említése az újra felhasznált hulladék feldolgozására.	környezetvédelem	Vigyázzon a tisztaságra, tanulja meg környezetének védelmét, szépítését. Tudjon a szelektív hulladékgyűjtés szabályairól.
Tiszta víz (A szennyezett víz fogyasztásának veszélyessége).	Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta víz kritériumainak megállapítása.	tiszta (íható) víz, ásványvíz, esővíz, ipari víz, szennyvíz	Tanulja meg felismerni az ivóvíz és a nem ivóvizet jelző feliratokat.
Tiszta levegő	Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása.	tiszta levegő, friss és használt levegő, szellőztetés, légkondicionálás	Vegye észre az elhasználadott levegőt és tanuljon meg szellőztetni.

10. évfolyam

Cél:

Rendszerezni és bővíteni a természeti környezetről és az egészségügyről meglévő ismereteket.
Segíteni a környezetről szóló információk egyéni képességhez mért megértését.
Kialakítani az igényt a rendezett környezetre, és az egészséges életmódra.

Feladat:

A természeti környezetről meglévő ismeretek bővítése, összefüggésben ember és környezete viszonyával.

A meglévő ismeretek bővítése az emberi testről, betegségmegelőzésről, az egészséges életmódról, a baleset és betegség esetén szükséges tennivalókról.

Konkrét ismeretek nyújtása, a számára lehetséges aktív környezetvédelemhez, takarékosághoz.

A fiatal felnőttek életére való felkészülés, és az ehhez tartozó lelki és testi jelenségek, szexuális ismeretek igényhez mért biztosítása.

Elvárt teljesítmény:

Egyéni szintjéhez mérten legyenek önálló egészségügyi ismeretei, szükség esetén azokat alkalmazza, vagy tudjon segítséget kérni.

Vegye észre teste betegségre utaló jelzéseit, forduljon orvoshoz, vagy kérjen segítséget.

Ismerje meg a nemek közti különbségeket, vonzalmait illő módon fejezze ki.

Legyen igénye az egészséges életmódra, a környezetével való törődésre.

Legyen fogalma az ember környezet alakító tevékenységéről, a környezetvédelemről.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással, P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Az emberi test. Fejlesztendő kompetencia: Empátia.			Óraszám: 20
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Az emberi test változásai az idő múlásával (méhen belüli élet a születésig, életkorszakok szerinti változások újszülött, csecsemő, kisgyermek, kamaszkor, fiatal felnőtt,időskor)</p> <p>Betegségek (gyermekkori fertőző betegségek, szervi betegségek pl. vérnyomás, gyomorbetegség, cukorbetegség stb.) Orvosi ellátás rendszere. Körzeti – szakorvosi – kórházi betegellátás.</p> <p>Gyógyszerek szerepe. A gyógyszerek haszna és veszélyei. Az öngyógyszerezés elkerülése. Gyógyszerek tárolása.</p>	<p>Képek és makettek a fejlődési folyamatról, a magzati lét megvitatása, az élet fontosságának megértése.</p> <p>A különböző életkori szakaszok jellemzői, a sebezhetőség, és segítségre szorulás hangsúlyozása pl.: csecsemő tehetetlen, táplálásra, állandó törődésre szorul, iskoláskor tanulás, edzett test, fokozódó terhelés, felnőttkor: munkabírás, gondoskodás a családról és önmagáról, öregkor ellátást, törődést igényel stb.</p> <p>A tanult ismeretek rendszerezése. Könyvek, szórólapok a betegségekről. Tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről. Orvosi rendelőkben tanulmányi séta, eszközök megtekintése, kipróbálása (vérnyomásmérés, vércukor vizsgálat, tüdőszűrés, stb.)</p> <p>A gyógyszerek szedéséről pontos ismeretek a használati- és orvosi utasítások megtartásának fontossága.</p>	<p>Magzat, magzatvíz, embrió, újszülött, csecsemő, fogalmak és a felmerülő megnevezések.</p> <p>Betegségek megnevezése, terápiák megnevezése. Orvosi vizsgálattal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése.</p> <p>Gyógyszerezéssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tableta, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás stb.)</p>	<p>Az állandó változás tudomásul vétele.</p> <p>A szükséges odafordulás, segítségnyújtás természetes és kötelességünk.</p> <p>A betegséggel szembeni félelem leküzdése.</p> <p>Az orvosi beavatkozással szembeni félelem leküzdése. Bizalommal forduljon orvosához.</p> <p>A gyógyszereket csak az orvosi és gyógyszerészeti utasításnak megfelelően szabad bevenni (mennyiségi és időbeli utasítások).</p>

<p>Balesetvédelem – balesetek elkerülése – teendők balesetek esetén. Elsősegélynyújtás. Sebkötyözés. Orvosi ügyelet, mentőkocsi. Veszélyes helyzetek elkerülése. Biztonságos sportolás és munka.</p>	<p>Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák saját tapasztalatból, ill. filmek. Szerepjáték (baleset, telefonálás, teendők baleset esetén).</p>	<p>Vérzéscsillapítás, elsősegély, veszélyes – veszélytelen – biztonságos.</p>	<p>Ismerje a balesetveszélyes helyzeteket, és tudatosan kerülje azokat.</p>
--	--	---	---

<p>2. Témakör: Egészségmegőrzés – Egészséges életmód Fejlesztendő kompetencia: Az egészséges táplálkozás elősegíti a testi egészséget.</p>			<p>Óraszám: 40</p>
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre. Táplálkozás - zöldség és gyümölcsfogyasztás Táplálkozás - tejtermékek. Táplálkozás - húsfogyasztás.</p>	<p>Külső megjelenés szerint (ideális alkat, kövér, beteg, sovány) életmód szerint (kirándul, sportol, heverészik stb.) képek válogatása, csoportosítása Látogatás csarnokban, piacon. Gyümölcs, zöldség csoportosítása a vitamin, hasznos tápanyagtartalom és felhasználási módok alapján. Tejtermékek felismerése és megnevezése gyakorlatban az árusító helyen. Felhasználási módok, a fogyasztás előnyei, a termékekben lévő pozitív tartalom miatt. Húsárak felsorolása (miből készül, húsfeldolgozás, konyhai elkészítés). A</p>	<p>zöldség-gyümölcs, piac, csarnok, zöldséges, főzelék, nyers, párolt, sült, főzött, vitamin tej, túró, vaj, kefir, joghurt, margarin, friss tej, tartós tej hús, felvágott, nyers főtt, sült, füstölt, friss hús,</p>	<p>Jellemezze magát és csoporttársait testalkat szempontjából, foglalja össze táplálkozással kapcsolatos teendőit. Ismerje az egészséges ételeket. Irányítással állítson össze a korosztályának megfelelő,</p>

<p>Táplálkozás - édességek. Elhízás – diéta. Testedzés.</p>	<p>különböző húsfélésekre jellemző tulajdonságok (csirkehús – könnyű, nem hizlal, zsíros sertéshús – vigyázni kell, mert túlzott fogyasztása káros az egészségre stb.) csoportosítása. Szavatosság, elkészítési módok. Kedvenc ételek.</p>	<p>tartósítás, szavatosság, romlott,</p>	<p>tápláló, egészséges heti étrendet (reggeli, ebéd, vacsora).</p>
<p>Élelmiszerekben lévő tartósítószer.</p>	<p>Beszélgetés az édességek fajtáiról, előnyeikről, hátrányaikról. (fogszuvasodás, hízás stb.) Beszélgetés az elhízásról, gyomorrontásról.</p>	<p>cukor, csokoládé, sütemény, torta, fagyalt stb. elhízás, cukorbetegség, örömforrás, mértékletesség,</p>	<p>Tudja, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, ezek fogyasztását kerülje.</p>
<p>Egészségünkre veszélyes anyagok.</p>	<p>Beszélgetés a tartósítószerrel, mint veszélyforrásról. Tartósítószer-allergia. Beszélgetés az alkoholoról, dohányzásról, túlzott gyógyszerfogyasztásról, kábítószerekről.</p>	<p>étvágy, étvágytalanság, diéta, hízásra való hajlam, helyes táplálkozás, megelőzés tartósítószer, konzerv allergia, természetes tartósítók, természetes konzerválás</p>	<p>Tudja, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, ezek fogyasztását kerülje.</p>

<p>3. Témakör: Élő természet – élőlények és környezetük Fejlesztendő kompetencia: Az élő természet védelemre szorul.</p>			<p>Óraszám: 30</p>
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Az élő természetről tanult ismeretek rendszerezése.</p>	<p>Adott szempontok szerinti csoportosítások, képrendezések, tablók készítése. Feladatlapok megoldása.</p>		<p>Legyenek ismeretei a természet sokszínűségéről.</p>

Összefüggések felismerése, következtetések levonása.	Albumok, térképek, filmek megtekintése, a látottak megbeszélése, következtetések levonása.	Növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező,	Óvja a természetet, a növényeket és az állatvilágot.
A környezet és az élőlények egymásra gyakorolt hatása.	Anyaggyűjtés, beszélgetés.		
Tápláléklánc.	Képes „tápláléklánc” összeállítása.	Tápláléklánc	Változatos táplálkozás szükségességének megértése.
Az ember környezetre gyakorolt hatása.	Tanulmányi kirándulás az állatkertbe, a botanikus kertbe, a vadas parkba.	Nemzeti park, állatvédelem,	
Környezetvédelem. Védett környezet. Nemzeti parkok. Környezetvédő programok.	Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, állatkereskedés stb.). Képes albumok, prospektusok, Rajzok, festmények és egyéb alkotás élmények alapján. Rajzos és írásos „élménybeszámoló” készítése.		
Növények és állatok tartásának szabályai.	Személyes beszámolók a házi kedvencek tartásáról.	Állatorvos, felelősség, veszély, védőoltás,	Érezzen felelősséget a gondozására bízott növényekért és állatokért.

4. Témakör: Élettelen környezet – környezeti ártalmak			Óraszám: 21
Fejlesztendő kompetencia: Személyes felelősség a környezetért.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A víz	Beszélgetés képek alapján a víz szerepéről,	víz, mezőgazdaság, aszály,	Alapszinten ismerje a víz szerepét a

	veszélyeiről életünkben. (Körforgás- rajzos feladatlap kitöltése).	öntözés, árvíz, hóolvadás, jégeső.	háztartásokban és az élet egyéb területein.
A tűz.	Felolvasás vagy beszélgetés kapcsán a tűz kultúrtörténeti vonatkozásainak meghallgatása. Tankönyv képeinek értelmezése.	tűz, ősemlék, kemence, kályha, tábortűz, tűzvész, tűzoltás, tűzvédelem, karácsonyfa tűz, elektromos tűz.	Tudja elmondani a víz éltető és romboló hatásait. Tudja elmondani, hogy milyen szabályokat kell betartani a háztartásban keletkező tűz megelőzésére.
Természeti katasztrófák.	Beszélgetés a természeti és az ember által okozott katasztrófákról. A tankönyv képeinek értelmezése.	Természeti katasztrófák: földrengés, árvíz, tornádó, tájfun, lavina, erdőtűz, ciklon, szélvihar, villámcsapás, aszály, éhínség Ember által okozott: vegyi katasztrófa, atom katasztrófa, tűzvészek, természeti katasztrófák, óvintézkedések.	Tudja, hogy vannak elemi csapások, amikkel szemben tehetetlen az ember és vannak olyanok, aminek saját maga az okozója.
Küzdelem a természet erői ellen.	Biztonsági intézkedések a természeti katasztrófák elkerülése érdekében.	Tiszta (íható) víz, szennyvíz, esővíz, locsolásra alkalmas víz.	Ismerje az íható és nem íható vízre vonatkozó feliratokat, ábrázolásokat.
Tiszta víz (ivóvíz – szennyezett víz). Tiszta levegő (légszennyezők – megelőzés).	Beszélgetés, tabló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól.	Tiszta levegő, légszennyeződés, gőz, gáz, pára, szellőztetés.	Tanuljon meg szellőztetni. Ismerjen levegőzésre alkalmas helyeket lakóhelyén ill. a közelben lévő kirándulóhelyeket.
Tiszta környezetünk. Szelektív hulladékgyűjtés- veszélyes hulladékok. Hulladék újrahasznosítás.	Beszélgetés a környezetünk tisztábbá tételéről. Gyakorlati megfigyelés az iskolában. Szemétszedés. Példák ismertetése az újra felhasznált hulladék feldolgozására. Képek, termékek gyűjtése.	Környezetvédelem, zöldek, aktivisták, tüntetés. Hulladékok csoportosítása, hulladék újrahasznosítása, papír-, fém-, műanyag-, stb. alapú hulladékok.	Tanuljon meg tisztaságot, rendet tartani. Tudjon a szelektív hulladékgyűjtésről és annak fontosságáról.

Életvitel és gondozási ismeretek

Cél

Kialakítani olyan ismereteket és szokásokat, készségeket és képességeket, amelyekkel a mindennapi életben előforduló egyszerű önellátó, konyhai, takarítási és gondozási feladatok elvégzésére kisebb irányítással képessé válik.

Manuális képességeinek, finommotorikájának és mozgáskoordinációjának fejlesztésével segíteni az elemi munkavégző képesség kialakulását.

Növelni a belső készletet az önkifejezésre, a tanult ismeretek egyre nagyobb önállósággal való alkalmazására.

Rögzíteni olyan szociális motívumokat, képességeket és szokásrendszereket, amelyek viselkedésében, magatartásában mérhetőek.

Feladat

A meglévő praktikus ismeretek bővítése és fejlesztése.

Elvárt teljesítmény

Sajátítsa el képességeinek mértékében az önkiszolgálást, és szerezzen minél több háztartási ismeretet.

Tanulja meg a szocializált viselkedést, tartsa szükségesnek a szabályok, normák betartását.

Betegség esetén önmagának és a környezetében élőknek is elemi szinten tudjon segíteni.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	4	4
Éves óraszám	148	148

A tantárgy feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők.	40	20
2. Háztartás	50	55
3. Gondozási feladatok.	25	28
4. Vásárlás – Fogyasztóvédelem.	18	30
5. Piktogramok értelmezése	15	15

9. évfolyam

Cél:

Folyamatosan továbbfejleszteni az alapfokú képzés során kialakított kognitív, motoros, és érzelmi funkciókat.

Szocializáltság szintjét növelni a megtanított életviteli és gondozási fogalmak, ismeretek és technikák rögzítésével az általános képességek, gyakorlati alkalmazásával

A társadalmi és természeti környezethez való többértékű kapcsolódás alapján az alkalmazkodóképességet javítani.

Rögzíteni a szociális motívumokat, képességeket és szokásrendszereket, melyek attitűdjében mérhetőek.

Az alkalmazkodó képességet javítani a társadalmi és természeti környezethez való többértékű kapcsolódás alapján.

Feladat:

A munka és az eszközfogások kialakításán túl a kognitív folyamatok kibontakozása.

A korábbi ismeretek szinten tartása mellett a praktikus tevékenységek végzése, életviteli és gyakorlati ismeretek elsajátítása.

Igény kialakítása a hasznos, fejlettségének megfelelő szabadidőprogramokra.

Elvárt teljesítmény:

Minden eddig tanult munkafolyamatban tudjon részt venni elemi szinten.

Tudjon részt venni az eddig tanult konyhai folyamatokban.

Tudjon részt venni minden eddig megismert munkafolyamatban.

Ismerje az eszközöket, gépeket, tudjon részt venni minden munkafolyamatban.

Egyéni szint alapján tudjon részt venni a vásárlásban és a beszerzett anyagok tárolásában.

Ismerje a piktogramok alkalmazásának jelentőségét.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatás, évente P.A.C. mérőeszközös mérés.

1. Témakör: Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők. Fejlesztendő kompetenciák: Rendszeresség.			Óraszám: 40
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Önkiszolgálás. Testünk ápolása	Beszélgetés az ápoltságról az eddig tanultak alapján (fürdőszobai berendezések és tisztálkodási szerek rendeltetésszerű használata). Hajápolás, kéz- és lábápolás.	fogkefe, fogmosás, sampon, szappan, körömvágó olló, fésű, kefe stb. Borotválkozó eszközök.	Tudja, hogy testét ápolnia kell. Egyszerű esetben legyen képes önmagát ellátni.
Öltözködés. Ruhaválogatás az évszaknak megfelelően. Divat. A divat változásai. Jó megjelenés, ápoltság.	A ruhadarabok csoportosítása és felsorolása megadott szempontok alapján. Beszélgetés a divatról. Milyen divatos ruhadarabok alkotják a mai fiatalok ruhatárát. Beszélgetés a divat változásairól. Régi és mai fényképek nézegetése, az ott látott alakok öltözetének megbeszélése. Beszélgetés a jó megjelenésű, jól öltözött emberről. Sminkelés.	fehérenemű, felsőruházat, alsónemű, strandruha stb. divat, modell, divattervező, márka korosztályok, korszakok smink és ápoltság, borotválkozás, gomb, tű, cérna, olló	Tudjon ruhát hajtogatni. Alakuljon ki reális, megvalósítható igény az öltözködéssel kapcsolatban. Fejlődjön kultúrtörténeti ismerete. Tudja, hogy az ápoltság jó megjelenésért mit kell tennie.
Saját ruhanemű gondozása, ruhajavítás.	Kisebb javítások elvégzése (pl. gombfelvarrás, fércelés, tűbefűzés, szegőöltés stb.)	áztatás, mosás, öblítés, teregetés	Tudja irányítással előkészíteni a mosást, ismerje a mosószerek hatásait, az öblítés fázisait.
Irányítással a mosás előkészítése, mosóporok hatása, öblítés fázisai. (zokni, zsebkendő, fehérenemű stb.).	Fehérenemű, zokni, zsebkendő kézi mosása	Az eddig használt fogalmak	Tudja alkalmazni a nagytakarítás műveleteit.

Személyes környezete gondozása. Irányítással a terem, konyha, műhely kitarítása a nagytakarítás műveleteinek alkalmazásával. Eszközhasználat.	Eddig tanult tevékenységek alapján a különböző helyiségek nagytakarításához szükséges munkafolyamatok gyakorlása. Alkalmazása.	bővítése a nagytakarításra vonatkozóan.	
--	--	---	--

2. Témakör: Háztartás Fejlesztendő kompetenciák: Baleset elkerülése.			Óraszám: 50
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Konyhai munkák: Balesetvédelmi ismeretek, és a balesetek megelőzése. A konyha berendezése, a berendezések funkciója, rendeltetésszerű használata. Irányítással a megfelelő eszközök, konyhai gépek kiválasztása. Egyszerű ételek, saláták, édességek, sütemények készítése. Fokozódó önállósággal konyhai gépek használata. Mikrohullámú készülék használata, ételmelegítés. A konyha tisztántartása, az élelmiszerek higiénikus kezelése.</p> <p>Fürdőszoba és toalett tisztántartása és rendeltetésszerű használata.</p>	<p>A balesetek elkerülésének fontossága. Eddigi tevékenységek gyakorlása, szükség szerinti elemi alkalmazása. Ismerkedés a tűzhellyel, mosogatóval, hűtőszekrényvel, mikro-hullámú sütővel. Tárolás a konyhában (élelmiszer alapanyagok, edények, stb.) Tevékenység során eddig tanult gépek használata fokozott önállósággal (turmixgép, kenyérpíró, habverő, hámozó kés, stb.).</p> <p>A tisztaság fontossága, tisztítószer</p>	<p>Eddigi fogalmak használata, bővítése: Szakácskönyv, hozzávalók, mértékek, mérőeszközök.</p> <p>maró anyag, fertőtlenítés,</p>	<p>Ismerje a baleset-megelőzésszabályait.</p> <p>Tudja kiválasztani a megfelelő eszközöket és gépeket.</p> <p>Önállóan terítsen, mosogasson, törölgessen, rakjon rendet, ismerje a mikrohullámú készülék funkcióját.</p> <p>Kitartó munkavégzés.</p>

<p>Háztartási munkák: Mosogatás. Mosás. Szárítás.(nagyobb terjedelmű, eltérő tulajdonságú ruhanemű) Vasalás. Ruhanemű tárolásának módja (védelem a portól, kártevőktől – ruhamoly -)</p>	<p>használatának szabályai (maró anyagok!! Fertőtlenítő szerek).</p> <p>Egyszerűbb munkafolyamatok elvégzése, a biztonságos munkavégzés (mosáshoz ruhák szétválogatása, kézi- és gépi mosás, teregetés, hajtogatás, vasalás, stb.). Képek, prospektusok, használati utasítás</p>	<p>hőfok, éget, perzsel, gőzölés, kártevő, vegyszer,</p>	<p>Kímélje, óvja a ruhaneműit.</p>
--	--	---	------------------------------------

<p>3. Témakör: Gondozási feladatok Fejlesztendő kompetenciák: Magabiztosság.</p>			<p>Óraszám: 25</p>
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Betegápolás</p> <p>Teendők hirtelen rosszullét esetén (hányás, ájulás, vérzés, epilepsziás roham)</p> <p>Teendők baleset esetén.</p>	<p>Beszélgetés, filmek megtekintése. Szituációs gyakorlat</p> <p>Beszélgetés, filmek megtekintése. Szituációs gyakorlat</p> <p>Segítség kérése, telefonálás, szituációs gyakorlatok.</p> <p>Orvosi rendelők, vizsgálatok,</p>	<p>lázcsillapítás, folyadékpótlás, nyugalom, egészséges napirend, alvás, pihenés, munka, sport</p> <p>ájulás, görcs, roham</p> <p>segélykérés, telefonálás,</p>	<p>Legyen képes családjában beteget ápolni könnyebb betegség esetén. Mondjon el cselekvéssorokat, melyek a betegápolásnál előfordulnak.</p> <p>Ismerje az elemi segítségnyújtás módjait.</p> <p>Küzdje le félelmét.</p>

Az egészségügyi ellátórendszer megismerése. A betegellátás és egészségmegőrzés körüli teendők számbavétele.	szűrések céljának tudatosítása, az egészség megőrzése is állandó odafigyelést igényel (vércukormérés, tüdőszűrés, stb.).		
---	--	--	--

4. Témakör: Vásárlás - Fogyasztóvédelem Fejlesztendő kompetenciák: Megfontolt vásárlás.			Óraszám: 18
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A konyhai tevékenységekhez szükséges áruk megvásárlása, fokozódó önállósággal. Viselkedési formák alkalmazása, közlekedés. Vásárlás közben figyelembe veendő szempontok. Szavatosság az árucikkeken, eltarthatóság módja.	Ismert üzletben egyéni vásárlás megbeszélés alapján lehetőleg önállóan (bevásárló lista, költségvetés). Tárolás hűtőszekrényben (romlandó, eltartható). Jelzések megkeresése és értelmezése.	A vásárlással, fizetéssel, viselkedéssel, közlekedéssel kapcsolatos fogalmak további bővítése. Tárolási fogalmak bővítése. Szavatosság, dátum, jelzés,	Egyéni szint alapján tudjon egy, vagy néhány dolgot önállóan vásárolni.

5. Témakör: Piktogramok értelmezése Fejlesztendő kompetenciák: Körültekintés, megfontoltság.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Élelmiszereken található jelek.	Értelmezés, alkalmazás, gyűjtés.	mélyhűtött élelmiszer, levespor, ételízesítők, konzerv, stb. csomagolóanyag.	Önálló feladatvégzés, egyszerű rajzos feladatlap megoldása.

Tisztítószeren található jelek.	Értelmezés, magyarázat, csoportosítás.	fém, üveg, kerámia, tűzhely, veszélyes, maró anyag, stb.	Tudjon megfelelően csoportosítani.
---------------------------------	--	--	------------------------------------

10. évfolyam

Cél:

Fejleszteni az alapfokú képzés során kialakult kognitív, motoros és érzelmi funkciókat.

Az elsajátított életviteli és gondozási fogalmakat, ismereteket és technikákat rögzíteni az általános képességek gyakorlati alkalmazásával.

A szocializáltság szintjét növelni.

A társadalmi és természeti környezethez való többértű kapcsolódás alapján az azokhoz való alkalmazkodóképességet javítani.

Rögzíteni olyan szociális motívumokat, képességeket és szokásrendszereket, melyek a tanulók attitűdjében mérhetőek.

Az alkalmazkodó képességet javítani a társadalmi és természeti környezethez való többértű kapcsolódás alapján.

Feladat:

A munka- és eszközfogások kialakítása és a kognitív folyamatok kibontakoztatása.

A korábbi ismeretek szinten tartása mellett praktikus tevékenységek végzése, életviteli és gyakorlati ismeretek elsajátítása.

Igény kialakítása a hasznos, fejlettségének megfelelő szabadidőprogramokra.

Olyan képesség kialakítása, mely az iskoláskor utáni életben az önállóságot és döntésképességet segítik.

Elvárt teljesítmény:

Tudjon részt venni minden eddig megismert munkafolyamatban.

Használja szakszerűen a megismert eszközöket, háztartási gépeket.

Egyéni szint alapján tudjon részt venni a vásárlásban és a beszerzett anyagok tárolásában.

Ismerje a piktogramok alkalmazásának jelentőségét.

Ismerjen olyan kézműves tevékenységet, amivel szabadidejét hasznosan tölti, környezetét szépíti.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatás, évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők. Fejlesztendő kompetenciák: A korosztálynak és alkalomnak megfelelő megjelenés.			Óraszám: 20
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Önkiszolgálás. Testápolás.</p> <p>Öltözködés. Ruhaválogatás az időjárásnak- és alkalomnak megfelelően.</p> <p>Divat. A divat változásai. Jó megjelenés, ápoltság.</p>	<p>Beszélgetés az ápoltságról az eddig tanultak alapján.(fürdőszobai berendezések és tisztálkodási szerek rendeltetésszerű használata) hajápolás, kéz- és lábápolás.</p> <p>A ruhadarabok csoportosítása és felsorolása megadott szempontok alapján.</p> <p>Beszélgetés a divatról. Milyen divatos ruhadarabok alkotják a mai fiatalok ruhatárát. Beszélgetés a divat változásairól. Szerepjáték – „Divatbemutató” Régi és mai fényképek nézegetése, az ott látott alakok öltözetének megbeszélése. Beszélgetés a jó megjelenésű, jól öltözött emberről. Sminkelés.</p>	<p>fogkefe, szájszag, fogmosás, testszag, dezodorálás, sampon, szappan, körömvágó olló, fésű, kefe stb. Borotválkozó eszközök.</p> <p>fehérnemű, felsőruházat, alsónemű, strandruha stb.</p> <p>divat, modell, divattervező, márka korosztályok, korszakok smink és ápoltság, borotválkozás</p>	<p>Tudja, hogy testét ápolnia kell. Egyszerű esetben legyen képes önmagát ellátni.</p> <p>Tudjon ruhát hajtogatni. Alakuljon ki reális, megvalósítható igény az öltözködéssel kapcsolatban.</p> <p>Fejlődjön kultúrtörténeti ismerete. Tudja, hogy az ápoltság, jó megjelenésért mit kell tennie.</p>

2. Témakör: Háztartás. Fejlesztendő kompetenciák: Az alkotás öröme.			Óraszám: 55
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Balesetvédelmi ismeretek, és a balesetek megelőzése.	Képek gyűjtése, csoportosítása.	Megelőzés, elkerülés, óvatosság.	Ismerje és tartsa be a balesetvédelmi szabályokat.
Konyhai munkák. Egyszerűbb ételek elkészítése.	A tanult tevékenységek gyakorlása egyre nagyobb önállósággal.	Szakácskönyvben megtalálható kifejezések.	Kitartó munkavégzés.
Takarítási munkák. A tanterem, a konyha, a lakás helyiségeinek takarítása.	A takarítás menete, különböző helyiségek eltérő takarítása.	Takarítással kapcsolatos szakkifejezések, eszközök, tisztítószer, szakszerű használat.	
Takarítóeszközök és tisztítószer megismerése, használatának szabályai (porszívó, takarítógépek, felmosó eszközök, ablaktisztító eszközök, létra használata).	Tisztítószer használatának módja, az alkalmazás szabályai.		
Textilmunkák. Varrás, hímzés, díszítő eljárások pl. gyöngyfűzés, kötés, horgolás megismerése. Kisebb javítások elvégzése (pl. gombfelvarrás, fércelés, tübefűzés, szegőöltés stb.)	Különböző kézimunka megismerése, alapöltések, egyszerű munkafolyamatok megismerése, gyakorlása, kisebb darabok elkészítése.	A kézműves tevékenységekkel kapcsolatos eszközök, tevékenységek megnevezése (fonalvastagság, kötőtű, stb.).	Szabadidejét töltsé hasznosan, örüljön az elkészült munkadarabnak.
Dekoráció, alkalmi csomagolás, ünnepi	Az alkalomnak megfelelő eszközök	rendkívüli, ünnepi, alkalmi, meghitt	

készülődés a személyes megjelenésben és a környezetben.	és anyagok változatos alkalmazása (farsangi, karácsonyi, iskolai rendezvény, születésnapi, anyák napi ünneplés, vendéglátás, stb.).		
---	---	--	--

3. Témakör: Gondozási feladatok Fejlesztendő kompetenciák: Empátia képesség.			Óraszám: 28
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Csecsemőápolás (fokozott figyelem, az utasítások betartása). Idősgondozás. Beteglátogatás a kórházban, betegszobában.	Beszélgetés, filmek megtekintése. Szituációs gyakorlat (viselkedés orvosi vizsgálat, és kórházi látogatás során, látogatás idősek otthonában, ajándékozás, kedveskedés a gondozottaknak, stb.)	lázcsillapítás, folyadékpótlás, nyugalom, egészséges napirend, alvás, pihenés, munka, sport orvosi utasítás, látogatás, ápolás rászorultság,	A csecsemők ápolása, gondozása megtanulható.
Teendők hirtelen rosszullét esetén (hányás, ájulás, vérzés, epilepsziás roham) Teendők baleset esetén.	Beszélgetés, filmek megtekintése. Szituációs gyakorlat Segítség kérése, telefonálás, szituációs gyakorlatok.	ájulás, görcs, roham segélykérés, telefonálás,	Ismerje az elemi segítségnyújtás módjait.

4. Témakör: Vásárlás - Fogyasztóvédelem Fejlesztendő kompetenciák: Kultúrált vásárlás.			Óraszám: 30
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Eltérő árucikkek vásárlása. A vásárlás megtervezése, üzlet	Cipő, ruhanemű vásárlása (bevásárló lista, költségvetés, méret, célszerű	A vásárlással, fizetéssel, viselkedéssel, közlekedéssel	Egyéni szint alapján tudjon egy, vagy néhány dolgot önállóan

<p>kiválasztása. Viselkedési formák alkalmazása, közlekedés.</p> <p>Tanulmányi séta, vásárlás, különböző típusú üzletekben (csarnok, piac, kisebb- és nagyobb bevásárló helyek, raktáráruházak), prospektusok, szórólapok árai és a valóságos árukon lévő tájékoztatók.</p>	<p>szín, anyag kiválasztása). Szerepjáték. Ruhanemű, cipő, ajándék vásárlása. Csomagolás.</p> <p>Jelzések megkeresése és értelmezése. Eligazodás árucsoportok között, csoportosítás, válogatás. Áruk megkeresése és a megfelelő kiválasztása a meglévő kínálatból valós helyzetben. A vásárolt termékek praktikus, előrelátó szállítása.</p>	<p>kapcsolatos fogalmak további bővítése.</p> <p>pláza, raktár, éjjel-nappal nyitva, nyitva tartás, pénztár, polc, gondola, reklám, plakát, ár, számla, visszajáró, szatyor, nehezebb-könnyebb,</p>	<p>vásárolni.</p> <p>Figyelmesen vegyen részt a vásárlásban.</p>
---	--	---	--

5. Témakör: Piktogramok értelmezése.			Óraszám: 15
Fejlesztendő kompetenciák: Lényeges és lényegtelen megkülönböztetése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Ruhaneműkön található jelzések.</p> <p>Tartós fogyasztási cikkeken található jelzések értelmezése (pl. szállítás módja, üzembe helyezés, stb.)</p> <p>A környezetben megtalálható rajzos utasítások és rövid feliratok értelmezése (utcai tájékoztató jelzések, postai, kórházi, gyógyszerári, játszótéri, különböző. munkahelyi, szórakozóhelyekhez kapcsolódó, stb.).</p>	<p>Értelmezés, alkalmazás, gyűjtés.</p> <p>Tanulmányi séta során eltérő árucikkeken lévő jelzések megfigyelése, ismerős jelzések keresése, értelmezése.</p> <p>Értelmezés, magyarázat, csoportosítás.</p> <p>Tanulmányi séta során „talált” jelzések értelmezése.</p> <p>Megadott jelzés megkeresése ismeretlen környezetben.</p>	<p>Összetétel, alapanyag. Természetes szál, műszál, kártevők, védelem, vegyszeres tisztítás. csomagolás, törekeny, üzembe helyezés, állítva szállítható, stb.</p> <p>Felirat, tábla, címke, jelzés. Tilos, javasolt, szabályos használat, büntetés.</p>	<p>Ismerje fel a jelzéseket, ill. az azokban rejlő utasításokat.</p> <p>Tudjon megfelelően csoportosítani. Vegyen figyelembe minél több ismert jelzést, és ha ismeretlen jelzéssel találkozik, kérdezzen rá annak jelentésére.</p>

Információs eszközök használata

Cél

Megismerni alapszinten a számítástechnikai és az irodatechnikai eszközöket, elérni, hogy jártasságot szerezzen azok kezelésében.

Elsajátítani az eszközök gyakorlati alkalmazását, elérni, hogy bátran használja azokat a mindennapi életben való eligazodásban, a kommunikációban.

Feladat

A számítástechnikai és az irodatechnikai eszközök részeinek, működésének alapszintű megismertetése.

A számítástechnikai és irodatechnikai eszközökkel kapcsolatos feladatok értelmezése és végrehajtása.

Különböző típusú, de ugyanazon célt szolgáló eszközök biztonságos beazonosítása és megfelelő használata.

Elvárt teljesítmény

Tartsa be az eszközök használatakor a biztonsági előírásokat.

Ismerje fel a különböző számítástechnikai és irodatechnikai eszközöket.

Tudja megmondani, hogy melyik eszközt mikor és hogyan kell használni.

Alapszinten egyszerű feladatokat minden eszközzel végre tudjon hajtani.

Ismereteit alkalmazza szabadidejének hasznos eltöltésére.

Értékelés: Szöveges tájékoztató

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt órakeret

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	2	2
Éves óraszám	74	74

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Számítógép-kezelés	26	26
2. Irodatechnikai készülékek	14	14
3. Dokumentumkészítés	8	8
4. Játékprogramok	26	26

9. évfolyam

Cél:

Megismerni a számítógépes és az irodatechnikai környezetet, a számítógép és az irodatechnikai eszközök üzemeltetési rendjét, egészségügyi és balesetvédelmi szabályait. Megtanulni a számítógépek és az irodatechnikai eszközök gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a szabadidő eltöltésében.

Elérni, hogy a megszerzett ismereteket képes legyen felhasználni a hétköznapi életben.

Feladat:

A számítástechnikai és az irodatechnikai eszközök részeinek, működésének alapszintű megismerése.

A megismert eszközök szakszerű és biztonságos használatában kellő jártasság megszerzése, a kapcsolatos feladatok értelmezése és teljesítése.

Elvárt teljesítmény:

Ismerje fel a különböző számítástechnikai és irodatechnikai eszközöket és tartozékait.

Tudja megmondani, hogy melyik eszközt mikor és hogyan kell használni.

Tartsa be az eszközök használatakor a biztonsági előírásokat.

Alapszinten tudja kezelni a számítógépet, a telefont, a faxot, a fénymásolót, a magnót és a lemezjátszót.

Értékelés: Szöveges tájékoztató.

1. Témakör: Számítógép-kezelés Fejlesztendő kompetenciák: Tájékozódás a billentyűzeten.			Óraszám: 26
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Gyermeki szerkesztőprogramok. Vonalhúzás az egér segítségével.	A betűk és számok helyének megkeresése, és egyre biztosabb tájékozódás a billentyűzeten. Ügyeskedés az egérrel és a billentyűkkel.	betű, szám, vonal, képernyő A számítógépen lévő rövidítések, feliratok, és azok értelmezése.	Fokozódó önállósággal kezelje a számítógépet.

2. Témakör: Irodatechnika Fejlesztendő kompetenciák: Biztos készülékhasználat.			Óraszám: 14
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Kazettás magnetofon és lemezjátszó működési elve és használata.	Magnetofonszalag elhelyezése a készülékben, indítás-megállítás, előre-hátratekerés (a készüléken található jelzések megismerése). Lemezjátszón hanglemezek cseréje. A kazetta és a lemez megfelelő tárolása.	magnószalag, hanglemez, elektromos hálózat, elem, halk – hangos tárolás, hőérzékeny, porvédelem, tisztítás, karcolás,	Tudja a magnót ki- és bekapcsolni. Vigyázzon a hanglemezre, mert sérülékeny.
CD és DVD lejátszó használata segítséggel. (CD a számítógépen.)	CD (DVD) lejátszóba lemez behelyezése, kivétel a lejátszóból, tokba helyezés, a tárolás módja.	CD (DVD) szabályos működés, érzékeny a hőre, karcolásra,	Vigyázzon a CD-re, (DVD) mert sérülékeny.

3. Témakör: Dokumentumkészítés Fejlesztendő kompetenciák: Próbálkozás.			Óraszám: 8
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Egyéni alkotás készítése. Színválasztás, színezés, törlés, tiszta lap kérése.	Rövid nevek, szavak bepötyögése a billentyűzeten. Képes- rajzos-szöveges alkotások készítése előre megbeszélte témában.	betű- és számbillentyű	Mutasson érdeklődést, legyenek ötletei a rajzkészítésben.

4. Témakör: Játékprogramok Fejlesztendő kompetenciák: Biztos téri ismeretek.			Óraszám: 26
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Labirintus játék, mászkálós játék.	Navigálás az egérrel és 2 billentyűvel. Változatos játékok használata.	irányok (fel, le, jobbra, balra) A megismert játék elnevezése, a játszáshoz szükséges fogalmak ismerete.	Legyen képes megfelelő elmozdulásokat előidézni a képernyőn.

10. évfolyam

Cél:

Megismerni a számítógép és az irodatechnikai eszközök üzemeltetési rendjét, egészségügyi és balesetvédelmi szabályait.

Megtanulni a számítógépek és az irodatechnikai eszközök gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a szabadidő eltöltésében.

Elérni, hogy a megszerzett ismereteket képes legyen felhasználni a hétköznapi életben, tudjon a számítógéppel interaktív kapcsolatot tartani és segítséggel oktatási célú programokkal tevékenykedni.

Bővíteni ismeretét a fénymásoló, a nyomtató és a digitális fényképezőgép megismerésével.

Feladat:

A számítástechnikai és a már megismert irodatechnikai eszközök részeinek, működésének alapszintű megismerése, a velük kapcsolatos feladatok értelmezése és teljesítése.

A megismert eszközök szakszerű és biztonságos használatának gyakorlása annak érdekében, hogy jártasságot szerezzen azok használatában.

Elvárt teljesítmény:

Tartsa be az eszközök használatakor a biztonsági előírásokat.

Ismerje fel a különböző számítástechnikai és irodatechnikai eszközök tartozékait.

Tudja megmondani, hogy melyik eszközt mikor és hogyan kell használni.

Alapszinten tudja kezelni a számítógépet, a telefont, a faxot, a fénymásolót, a magnetofont, a lemezjátszót, a CD-DVD lejátszót és a (digitális) fényképezőgépet.

Értékelés: Szöveges tájékoztató.

1. Témakör: Számítógép-kezelés Fejlesztendő kompetenciák: Vizualitás.			Óraszám: 26
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Az előző években használt oktatási célú szoftverek elmélyültebb megismerése.	A billentyűzet egyre önállóbb használata. Az egér használatának gyakorlása: vonalhúzás, kattintások.	egér, billentyű, kattintás	Ismerjen egy-két jellegzetes jelet, ami a számítógép képernyőjén megjelenik.

2. Témakör: Irodatechnika Fejlesztendő kompetenciák: Biztos fogás.			Óraszám: 14
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
CD-lejátszó kezelése.	CD-lemezek kiválasztása, lejátszása.	CD-lemez, kiad, betesz	A CD-lemezt a szélénél fogja meg.
Hagyományos fényképezőgép használata. (digitális fényképezés)	Fényképkészítés gyakorlása természetes fényben és vakuval.	film, filmbefűzés, vaku	Legyen képes a fényképezőgép keresőjét és exponáló-gombját használni.
Fénymásolás segítséggel.	Másolás a készülék (önálló) beállítása nélkül.	másolás, fényérzékeny, átállítás, nagyítás, kicsinyítés,	A fénymásolás figyelemmel kísérése, a papírtöltés és az elkészült munka észlelése.
Nyomtatás.	A nyomtató előkészítése a nyomtatáshoz (papírmennyiség ellenőrzése)	nyomtatás, papírtöltés, üzemmód, egyoldalas, kétoldalas	Kísérje figyelemmel a nyomtatást.

3. Témakör: Dokumentumkészítés			Óraszám: 8
Fejlesztendő kompetenciák: Egyéni megoldások keresése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Egyéni alkotások készítése egyszerű rajzprogrammal, nagyméretű betűkkel dolgozó szövegíró programmal.	Egyszerű rajzok, ábrák, szövegrészletek alkotása a számítógéppel. Színezés gyakorlása.	rajzlap, vonal, ecset, színek, pontos másolás,	A tanuló legyen képes segítséggel egy egyszerű számítógépes rajzot készíteni. Legyenek ötletei, terveik újabb alkotások készítésére.

4. Témakör: Játékprogramok			Óraszám: 26
Fejlesztendő kompetenciák: Türelem.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Képek kiegészítése.	Hiányzó részletek pótlása, megfelelő helyre igazítása.	rész, egész	A játék végén tudja újraindítani a játékprogramot.

Ábrázolás-alakítás

Cél

A kreatív önkifejezés igényét kialakítani és ápolni a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.

Az érdeklődést felkelteni a különböző művészeti ágak és műalkotások iránt.

Elősegíteni sikerélmény biztosításával a feszültség-feldolgozás folyamatát, és a pozitív önértékelés kialakulását.

Feladat

Az alkotóképesség kialakulását és ápolását szolgáló képesség- és készségfejlesztés.

A csoportos együttműködés élményével a kooperabilitás fejlesztése.

A vizuális kommunikáció, a vizuális jelek ismeretének és használatának fejlesztése.

Elvárt teljesítmény

Képességeihez mértén igyekezzen elsajátítani a különböző ábrázoló- alakító technikákat.

Növekvő önállósággal alkalmazza ismereteit, jártasságait.

Csoportmunkában társaival együttműködve tevékenykedjen.

Ismerjen fel és alkalmazzon egyszerű vizuális jeleket.

Értékelés: Folyamatos szóbeli értékelés. Tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés.

Terápiás fejlesztés

Készségek:

Koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció), és alakítási készségek fejlesztése.

Képességek, attitűdök:

Formaalkotási képességek, kompozíciós képesség.

Vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képessége.

Képzeteket felidéző ábrázolási képesség.

Képolvasás, képi közlés képessége.

Plasztikus formaalakítás.

Finommozgás fejlesztése.

Pszichikus funkció:

Vizuális, taktikus percepció.

Figyelemfejlesztés.

Érzelmi fejlesztés: motiváció, örömmérség keltése alkotó tevékenység révén.

Emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térészlelés, gondolkodás fejlesztése.

Gondolkodási műveletek:

Megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás.

Variálás, kombinálás. Analízis-szintézis.

Asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.

Gondolkodás fajták:

Perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	3	3
Éves óraszám	111	111

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Vizuális ábrázolás	37	37
2. Komplex alakító tevékenységek	37	37
3. Népünk művészete	24	24
4. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	13	13

9. évfolyam

Cél:

Önkifejezés igényét kialakítani és ápolni, a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.

Érdeklődést felkelteni különböző művészeti ágak és műalkotások iránt.

Sikerélmény biztosításával a pozitív önértékelést elősegíteni.

Feladat:

Az általános iskolai fejlesztés során szerzett tantárgyi ismeretek bővítése.

Figyelem, feladattudat, észlelés és finommotorika fejlesztése.

A tantárgyspecifikus jártasságok, készségek fejlesztése.

Ismerkedés műalkotásokkal.

Kreativitás fejlesztése.

Elvárt teljesítmény:

Képességeihez mérten igyekezzon elsajátítani a különböző ábrázoló- alakító technikákat.

Törekedjen adekvát eszközhasználatra.

Ismerje meg az egyszerű vizuális jeleket.

Csoportmunkában, munkamegosztásban vegyen részt.

Értékelés: Folyamatos szóbeli, tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés.

1. Témakör: Vizuális ábrázolás Fejlesztendő kompetencia: Saját alkotás létrehozásának öröme.			Óraszám: 37
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Festés	A színkeverés (kék-sárga, piros-sárga, kék-piros). A komplementer színek egymásra gyakorolt hatásának megfigyelése alkotásokon. Saját élmények megörökítése színek hangulati kifejezőerejének alkalmazásával. Ünnepi dekoráció készítése (közös munka)	Színek. Színek egymásra gyakorolt hatásával kapcsolatos fogalmak, pl.: derítés, tompítás, kiemelés, stb. Ünnepek szimbólumainak ismerete. (pl.: Mikulás-csizma, Március 15. kokárda, stb.)	Önállóan használja a festés eszközeit. Segítséggel megfigyelje a színek egymásra gyakorolt hatását. Irányítással igyekezzen a színkeverés alapjainak elsajátítására. Működjön együtt közös tevékenységben.
Rajzolás-színezés	Illusztráció készítése különböző irodalmi alkotásokhoz (vers, mese). Saját élmény (pl.: hétvége) megörökítése. Közös élmények (pl.: tábor, kirándulás) megörökítése – csoportmunka.	Az illusztrált mű, vagy esemény témája alapján.	Önállóan használja a rajzolás eszközeit. Illusztráció készítésénél megfigyelhető legyen a szöveg és kép közötti összefüggés. Törekedjen saját élményeinek felismerhető megörökítésére. Közös tevékenységben együttműködjön.

2. Témakör: Komplex alakító tevékenységek Fejlesztendő kompetencia: Esztétikai igény fejlődése.			Óraszám: 37
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény

Anyagvizsgálat	Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint.	Természetes anyagok (természetben megtalálható formában és feldolgozott állapotban, pl.: kéreg, termény, papír, lécs). Mesterséges anyagok (műanyagok).	Irányítással ismerje fel a különböző anyagfajtákat. Nevezze meg jellemző tulajdonságaikat.
Tárgyak (játékok, képek) készítése	Terménybáb készítés. Kéreg-termény kompozíció. Marionett baba készítése (agyagfej és végtagok, textil test). Agyagtálak, poharak készítése, díszítése. Fonalkompozíció ragasztással. Különböző műanyag flakonokból babaház, madáretető, stb. kialakítása kivágással. Gombmozaik készítés. Só-liszt plakettek készítése, festése, kisütése. Ünnepi papírdekoráció.	Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója.	Irányítással igyekezen elkészíteni a különböző tárgyakat.

3. Témakör: Népünk művészete			Óraszám: 24
Fejlesztendő kompetencia: Népművészeti alkotások felismerése.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Népművészeti alkotások szemlélése	Népművészeti albumok és gyűjtemények megtekintése. Alkotók megfigyelése munka közben.	Hímzés, faragás, fazekasság, szövés, fonás, mézeskalács, bőrmívesség.	Irányítással szemléljen népművészeti alkotásokat.

<p>Ismerkedés népszokásainkkal. A népművészetben lévő változatosság, sokszínűség (kor, szín, korosztály, anyag, technika) megfigyelése.</p>	<p>Nevezetes ünnepek (viselet). Különleges magyar szokások. Régi falusi hétköznapiak, munkavégzéssel kapcsolatos eszközök, ünnepi alkalmak során használt öltözék, tárgyak (pl. pástorbót, furulya, szövőszék, fonások, stb.) gyűjtése, néprajzi tárgyú albumok, filmek megnézése. Látogatás közeli tájházakban, néprajzi gyűjteményekben.</p>	<p>Néphagyományokhoz kapcsolódó fogalmak.</p>	<p>Irányítással ismerkedjen meg népszokásainkkal.</p>
---	--	---	---

<p>4. Témakör: Elemi ismeretek művészeti alkotásokról Fejlesztendő kompetencia: Színek és érzelmek közötti kapcsolat.</p>			<p>Óraszám: 13</p>
<p>Tananyag</p>	<p>Tanulói tevékenység</p>	<p>Elvárt és javasolt fogalmak</p>	<p>Elvárt teljesítmény</p>
<p>Művészeti alkotások szemlélése</p>	<p>Múzeumlátogatás. Albumok, kiadványok szemlélése. Lehetőség szerint: művészek megfigyelése alkotás közben.</p>	<p>Egyszerű esztétikai fogalmak. Művészeti tevékenységekhez kapcsolódó fogalmak.</p>	<p>Irányítással szemléljen művészeti alkotásokat.</p>

10. évfolyam

Cél:

Önkifejezés igényét kialakítani és ápolni.

Érdeklődést felkelteni különböző művészeti ágak és műalkotások iránt.

Sikerélmény biztosításával a pozitív önértékelést elősegíteni.

Feladat:

Az általános iskolai fejlesztés során szerzett tantárgyi ismeretek bővítése.

Figyelem, feladattudat, észlelés és finommotorika fejlesztése.

A tantárgyspecifikus jártasságok, készségek fejlesztése.

Ismerkedés műalkotásokkal.

Kreativitás fejlesztése.

Elvárt teljesítmény:

Igyekezzen képességeihez mérten elsajátítani a különböző ábrázoló- alakító technikákat.

Törekedjen adekvát eszközhasználatra.

Ismerje meg az egyszerű vizuális jeleket.

Csoportmunkában, munkamegosztásban vegyen részt.

Értékelés: Folyamatos szóbeli, tanév végén érdemjeggyel, évente P.A.C. mérőeszközös mérés.

1. Témakör: Vizuális ábrázolás Fejlesztendő kompetencia: Érzelmek megjelenése az alkotásokban.			Óraszám: 37
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Festés	Festés zenére. Szabadon – a hangok és színek kifejezőerejének hangsúlyozásával. (Nagyméretű papíron) Ünnepi dekoráció közös elkészítése. Saját élmények megörökítése.	Színek, tónusok. Érzések, érzelmek, hangulatok. Ritmus, hangerő, hangmagasság. Ünnepek szimbólumai.	Önállóan használja a festés eszközeit. Képes legyen élményeit vizuálisan adekvát színhasználattal megörökíteni. Közös tevékenységben együttműködni.
Rajzolás	A látható valóság rajzolásának tökéletesítése, rajzolás modell után: -gyümölcsök, virágok, -tájábrázolások, -portré (fej), -emberalak, -mozdulatok pontos megfigyelése és lerajzolása Illusztrációkészítés irodalmi alkotásokhoz.	Az ábrázolandó élőlények, tárgyak, stb.. részeinek megnevezése. Arányokkal kapcsolatos fogalmak. Térbeli elrendezéssel kapcsolatos fogalmak.	Önállóan használja a rajzolás eszközeit. Megfigyeléseit igyekezzen visszaadni rajzos formában. Törekedjen a valósághű ábrázolásra. Illusztrációkészítésnél megfigyelhető legyen a szöveg, és a kép közötti összefüggés.

2. Témakör: Komplex alakító tevékenységek Fejlesztendő kompetencia: Önálló alkotás.			Óraszám: 37
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Anyagvizsgálat	Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint.	A különböző anyagfajták megnevezése. Jellemző	Irányítással ismerje fel a különböző anyagfajákat.

Tárgyak készítése	<p>Szárított növény festése mártással, ebből ikebana készítés háncs, kéreg felhasználásával (asztaldísz, kép). Ünnepi asztaldekoráció készítés: gyertyatartó, váza, szalvétatartó agyagból. Díszszalvéta pecsételéssel, nyomdázással. Díszterítő festés sablonnal, vagy nyomómintával. Edényalátét készítés: festett csempe. Poháralátét készítés, vágás, ragasztás, vagy festés. Papírhajtogatás: díszboríték Papírkompozíció: üdvözlő kártya</p>	<p>tulajdonságaikra vonatkozó fogalmak. (üveg, fa, fém, műanyag, textil, stb.) Gyakori felhasználási területeik.</p> <p>Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója.</p>	<p>Ismerje jellemző tulajdonságaikat.</p> <p>Irányítással készítse el a különböző tárgyakat.</p>
-------------------	---	--	--

3. Témakör: Népünk művészete Fejlesztendő kompetencia: A hagyományok megismerése.			Óraszám: 24
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Népművészeti alkotások szemlélése	<p>Népművészeti gyűjtemények és albumok megtekintése. Alkotók megfigyelése munka közben. (Alkalmhoz kötődött kirakodó vásár</p>	<p>Hímzés, faragás, fazekasság, szövés, fonás, mézeskalács, bőrmívesség.</p>	<p>Irányítással szemléljen népművészeti alkotásokat.</p>

Ismerkedés népszokásainkkal (szüreti bál, aratással kapcsolatos szokások, vásárok, esküvők, stb.).	meglátogatása, élmények megbeszélése.) Nevezetes ünnepek „Jeles napok” jellegzetes magyar népszokásokkal kapcsolatos tárgyak, ábrázolások gyűjtése, készítése.	Népszokásainkkal kapcsolatos fogalmak.	Irányítással ismerkedjen meg népszokásainkkal.
---	--	--	--

4. Témakör: Elemi ismeretek művészeti alkotásokról Fejlesztendő kompetencia: A művek mondanivalójának megkeresése.			Óraszám: 13
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Művészeti alkotások megtekintése. Az ábrázolt személyek, események, érzelmek „felfedezése” a művekben.	Múzeumlátogatás. Albumok, kiadványok szemlélése. Művészek megfigyelése alkotás közben (pl.: műterem-látogatás, helyi és utcai művészek megfigyelése munka közben stb.).	Egyszerű esztétikai fogalmak. Művészeti tevékenységekhez kapcsolódó fogalmak (festő, grafikus, szobrász, dombormű, stb.).	Irányítással szemléljen művészeti alkotásokat.

Ének – Zene

Cél

Esztétikai érzékét, érzelemvilágát gazdagítani zenei élmények segítségével.
Motivációt fenntartani a sokszínű zenei élmények befogadására, rendezvényeken való aktív szereplésre, részvételre, az örömteli közös éneklésre.

Feladat

Az eddig elsajátított zenei ismeretek gyakorlati használata, továbbfejlesztése, bővítése.
Zenei képességek fejlesztése: ritmikai biztonság, dinamikai alapok, adottságokhoz igazodó intonációs pontosság kialakítása.
A hangszerek világában való tájékozódás, néhány hangszer megszólaltatásának módja.

Elvárt teljesítmény

Vegyen részt a közös éneklésben, daltanulásban, az iskolai rendezvények, ünnepek zenei programjaiban.

Tudjon képességeihez mérten minél több éneket, dalt elénekelni, eldúdolni, felismerni.

Tudjon ritmushangszereket megszólaltatni.

Hangzás alapján ismerje fel a leggyakoribb hangszereket.

Hallgasson figyelemmel zenét.

Legyenek kedvenc dalai, dallamai, zeneszerzői.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatás.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	1	1
Éves óraszám	37	37

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Népdalok - Ünnepekörök dalai	19	8
2. Ritmus- és hallásfejlesztés	10	15
4. Zenehallgatás	8	14

9. évfolyam

Cél:

A közös zenélés, éneklés és zenehallgatás élményét biztosítani, harmonizálni személyiségének fejlődését.

Feladat:

Ének-zenei ismeretek növelése (dalkincs bővítése, zeneművek megismerése).

Hallás és ritmusérzék fejlesztése.

Tánc tudás fejlesztése.

Közös zenélés.

Elvárt teljesítmény:

Képességeihez mértén legyen dalkincse.

Helyesen társítsa a dalokat az ünnepekhez.

Tudjon lassú és gyors között különbséget tenni, tempót tartani.

Alakuljon ki kultúrája a zenehallgatáshoz.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással.

1. Témakör: Népdalok - Ünnepek dalai Fejlesztendő kompetencia: Biztos szövegtudás.			Óraszám: 19
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Magyar dalok. Magyar táncok. Más népek dalai. Családi, egyházi, társadalmi ünnepek dalai. Nemzeti ünnepeink dalai.	Dalok tanulása Kétlépéses csárdás, galopp táncolása. Daltanulás: ismerkedés más népek dalaival. Jeles ünnepekről dalok tanulása. Nemzeti ünnepeinkről megemlékezés, toborzók Himnusz, Szózat éneklése.	Az adott dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok. csárdás, galopp, nép, ország, nemzet, nyelv, cseh, szlovák, angol, francia, orosz, ír, német, lengyel. Karácsony, Újév, Húsvét, Pünkösöd, Anyák napja, születésnap, névnap, évfordulók. Március 15. Petőfi Sándor, Kossuth Lajos, nemzeti színű szalag, kokárda, Magyarország, ünnep, Himnusz, Szózat. Történelmi eseményekkel kapcsolatos fogalmak.	Legyen együttműködő a daltanulásban. Vegyen részt a táncban, utánozza a lépéseket. Tudjon a megfelelő ünnepen dalt előadni. Ismerje fel és énekelje a Himnuszt és a Szózatot. Érezze az ünnep jelentőségét.

2. Témakör: Ritmus- és hallásfejlesztés Fejlesztendő kompetencia: Ritmushangszerek használata éneklés közben.			Óraszám: 10
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. Tempóérzékeltető gyakorlatok.	A szép éneklés gyakorlása a dinamikai változások figyelembevételével. Szöveg, dallam, ritmus egységének érzékeltetése.	Halkan, erősen, közép erősen, nagyon erősen. Szöveg, dallam, ritmus	Tudjon dalokat a tempó és dinamika pontos visszaadásával énekelni tudják a dalokat pontos ritmusban, helyes dallammal, érthető

Hang- és hallásfejlesztés.	Hangmagasság differenciálása.	hangszín, hangerő, skálázás.	szöveggel énekelni.
Ritmushangszerek használata.	Ritmushangszerek megszólaltatása, megnevezése.	Cintányér, dobok, triangulum, csörgődob. Maracas, agogo, bongó. érintés, bújás, bot, kendő	Vegye észre a dalokban a hangmagasság különbségeket. Ismerje és használja a ritmushangszereket.
Táncok.	Egyszerű táncok előadása, ének, lépés ritmusának összehangolása.	körtánc, pörgés, forgás, kifordulás, guggolás	Vegyen részt a közös táncban, érezze a ritmust.

3. Témakör: Zenehallgatás			Óraszám: 8
Fejlesztendő kompetencia: Alkalomnak megfelelő zene választása.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Népdal.	Népdalok hallgatása, csokorba gyűjtése.	Dalban szereplő népies kifejezések magyarázata.	Hallgasson figyelmesen zenét.
Műdal.	(dalok felismerése dallamuk alapján) Műdal hallgatása. (ismert előadó hangjának felismerése, kedvenc dalok megtanulása, együtténeklés az előadóval)	A dalban szereplő ismeretlen szavak, szófordulatok.	
Tánczene hallgatása más-más feldolgozásban.	Táncdal hallgatása.	táncdal, tánczenekar, szólóéneke	
Dallamok, feldolgozások, komolyzenei részletek meghallgatása.	Dallamok meghallgatása, feldolgozások összehasonlítása.	dallam, feldolgozás, részlet	

10 évfolyam

Cél:

A közös zenélés, éneklés és zenehallgatás élményét biztosítani.
Személyiségét fejleszteni, harmonizálni.

Feladat:

Ének-zenei ismeretek bővítése (dalkincs bővítése, zeneművek megismerése).
Hallás és ritmusérzék fejlesztése.
Tánc tudás fejlesztése.
Közös zenélés.

Elvárt teljesítmény:

Képességeihez mértén bővüljön dalkincse.
Helyesen társítsa a dalokat az ünnepekhez.
Tudjon lassú és gyors között különbséget tenni, tempót tartani.
Alakuljon ki kultúrája a zenehallgatáshoz.
Ismerjen fel hallás után klasszikus zeneműveket, jellemző részleteiről.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással.

1. Témakör: Népdalok - Ünnepekörök dalai			Óraszám: 8
Fejlesztendő kompetencia: Biztos szöveg és dallamtudás.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Magyar dalok.	Dalok tanulása.	A dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok.	Legyen együttműködő a daltanulásban.
Más népek dalai.	Daltanulás.	nép, ország, nemzet, nyelv, cseh, angol, francia, orosz, ír, német, lengyel	Tudjon a megfelelő ünnepen dalt előadni.
Családi, egyházi, társadalmi ünnepek dalai.	Jeles ünnepekről dalok megtanulása.	Karácsony, Újév, Húsvét, Pünkösöd, Anyák napja, születésnap, névnap, évfordulók	
Nemzeti ünnepek dalai.	Nemzeti ünnepekről megemlékezés, Himnusz, Szózat, toborzók éneklése.	Március 15. Petőfi Sándor, nemzeti színű szalag, kokárda, Október 23. Magyarság, ünnep, Himnusz, Szózat, megzenésített költemények, stb.	Ismerje Nemzeti ünnepeinket, ismerje fel és énekelje a Himnuszt, a Szózatot, a toborzó dalokat, érezze az ünnep jelentőségét

2. Témakör: Ritmus-és hallásfejlesztés			Óraszám: 15
Fejlesztendő kompetencia: Megosztott figyelem.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Ritmikai és dinamikai gyakorlatok.	Ritmus alapján dal felismerése.		Tudjon képességeihez mérten pontosan, szépen énekelni.
Tempóérzékeltető gyakorlatok.	Dallam és tempó követése.	halk, lágy, zümmögő, hangos, élénken, lassan, gyorsan	Tudjon dallamosan, helyes ritmusban énekelni.
Ritmushangszerek használata.	Ritmushangszerek megszólaltatása, megkülönböztetése.	cintányér, dobok, triangulum, maracas, agogo, bongó	Kísérje az ismert dalok dallamát ritmushangszerrel. Tudjon pontosan, szépen átélten,

Hang-és hallásfejlesztés.	Dalok összekapcsolása dal, szöveg, zene, ritmus szerint.	kifejezően énekelni.
Táncok eltérő zenére.	Diszkó tánc, régi korok táncai pl. keringő, csárdás stb.	Vegyen részt a táncban, utánozza a lépéseket.

3. Témakör: Zenehallgatás		Óraszám: 14	
Fejlesztendő kompetencia: Zene és képzelet összekapcsolása.			
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Közismert komolyzenei részletek meghallgatása. (pl. Egy kiállítás képei. Örömóda. Passió. Péter és a farkas stb.)	A zene hatásának megbeszélése: Te mire gondoltál? Miről szól ez a zenedarab? (szomorú, vidám? ünnepélyes?) Milyen hangszereket hallasz? Hány zenész muzsikál szerinted?	énekes, énekszólam, hangszerkíséret vonósnégyes, karmester, szimfónia, hangszerek nevei, zeneszerzők, előadók, szólamok	Ismerje fel a már tanult dallamokat.
Tánczene hallgatása Dallamok, dallamrészletek felismerése	Tánczene hallgatása különböző feldolgozásban. Dalok, dallamok hallgatása.	ritmus, tánc, hangzás, szólóénekes, magasabb, mélyebb dallamjárás	Ismerje fel a különböző feldolgozásokban az azonosságot.
Zenés darabok megismerése (Macskák, A dzsungel könyve, István a király, János vitéz stb.)	A darabok megtekintése, történetének megismerése, szereplők, jellemző dallamok a műből. Dalrészletek és darabok, ill. szereplők csoportosítása.	A darabok témájával kapcsolatos fogalmak és megnevezések.	Ismerje fel a dallamrészleteket.

Tánc - dráma

Cél

Komplex zenei, mozgásos, dramatikus eszközökkel a tanuló emocionális és kognitív funkcióit kibontakoztatni.

Az önkifejezést, pozitív önértékelést elősegíteni sikerélményt nyújtani szereplések által.

Feladat

Észlelés, figyelem, gondolkodás fejlesztése.

Általános mozgásállapot, zenei képességek fejlesztése.

Tantárgy specifikus ismeretek bővítése.

A különböző élethelyzeteket reprodukáló dramatikus képességek fejlesztése.

Elvárt teljesítmény

Fejlődjön mozgáskultúrája és váljon harmonikusabbá személyisége.

Alakuljon ki közösségi érzése, felelőssége a csoportért, produkcióért.

A tanuló képességeihez mérten, szerezzen ismereteket és élje át a hazai és az európai kultúra múltját, jelenét.

Értékelés: Folyamatos szóbeli értékelés. Tanév végén érdemjeggyel. P.A.C. mérőeszkőzzel.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	1	1
Éves óraszám	37	37

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Szituációs gyakorlatok	15	13
2. Drámajáték	13	15
3. Tánc	9	9

9. évfolyam

Célok:

Komplex zenei, mozgásos, dramatikus eszközökkel a tanuló emocionális és kognitív funkcióit kibontakoztatni.

Elősegíteni az önkifejezést, a pozitív önértékelést, sikerélményt nyújtó szereplésekkel.

Feladatok:

Általános mozgásállapot, zenei képességek fejlesztése.

Tantárgy specifikus ismeretek bővítése.

A különböző élethelyzeteket reprodukáló dramatikus képességek fejlesztése.

Elvárt teljesítmény:

A tanuló tudjon eligazodni valós helyzetekben szituációs gyakorlatok, minták alapján.

Ügyeljen mozgására.

Vegye észre és értékelje, ami szép és esztétikus.

Önismerete, kapcsolatai épüljenek.

Vegyen részt önként csoportos produkcióban, legyen képes az együttműködésre, szabályok betartására.

Értékelés: Folyamatos szóbeli értékelés. Tanév végén érdemjeggyel. Évente P.A.C. mérőeszközzel.

1. Témakör: Szituációs gyakorlatok Fejlesztendő kompetencia: Vélemény kialakítása, megfogalmazása és vállalása.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Szituációs játékok	Szituációk eljátszása: - Otthon, - Étterem, - Szórakozás.	Helyiségek nevei, tárgyak a lakásban, tárgyak az étteremben. A szórakozóhelyekhez kapcsolódó fogalmak.	Eligazodás és megfelelő viselkedés a különböző helyzetekben.
Beszédkésztség fejlesztő gyakorlatok	Találkozás, bemutatkozás, köszönés gyakorlása. Telefonálás Segítség, információ kérése idegentől.	Név Napszaknak megfelelő köszönések. Érdeklődés a másik ember iránt: „Hogy vagy?” „Mit csinálsz?” Ritkábban előforduló fordulatok: pl. „Adjon Isten!” Tudna nekem segíteni a felszállásnál? Meg tudná mondani melyik megállónál kell leszállnom a ... utcához? Stb.	Tudjon magáról alapvető információkat közölni, számára fontos információt (eligazítást) kérni.
Helyes testtartás (Alexander – módszer)	A helyes testtartás mindennapi élethelyzetekben. A gerincpíhentető gyakorlat elsajátítása	jobbra – balra, középre, oldalt, kívül – belül.	A gyakorlatok segítségével történő elvégzése.
Ünnepeink	Készülődés az ünnepekre. (közösségi és személyes átélés, aktív részvétel)	névnap, születésnap, virág, torta, ajándék, ünnepi asztal, ünnepi öltözet.	Értse meg az ünnepek személyes jellegét.

Mozi látogatás Színházlátogatás Múzeumlátogatás	A tananyaghoz kapcsolódó előadás, film, DVD megtekintése, a látottak megbeszélése, esetleg egy-egy részlet többszöri megtekintése (videó, DVD) értelmezése, vita, egyéni vélemény megfogalmazása.	A látottakkal kapcsolatban felmerülő fogalmak. A látottak közös értelmezése.	Tudjon elmerülni az események szemlélésében.
---	---	---	--

2. Témakör: Drámajáték Fejlesztendő kompetencia: Közös élmény keresése.			Óraszám: 13
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Népszokások, szertartásjátékok megismerése, eljátszása. Tananyaghoz kapcsolódó, ill. szabadon választott előadás létrehozása.	Betlehemezés, Farsangi népszokások, (Busójárás) Passió játék, Húsvéti, Pünkösdi népszokások, a regölés megismerése. A darab kiválasztása, megbeszélése, szereplőválogatás, jelmez, díszlet megtervezése. Az előadás bemutatása, videofelvétele, a látottak megbeszélése, a teljesítmények értékelése. (kritika megfogalmazása)	Az ünnep lényegét érintő fogalmak. Népies kifejezések köznyelvi értelmezés, párválasztás, jókívánság, regölés A munka közben felmerülő fogalmak, megnevezések.	Érezze a hétköznapok és az ünnepek váltakozását. Regölő rigmusok. A regölés megtanulása. Aktív hozzájárulás a közös teljesítményhez.

3. Témakör: Tánc Fejlesztendő kompetencia: Mozgás ritmusra.			Óraszám: 9
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény

Tánc és improvizáció zenére.	Musical-ek meghallgatása: pl. Hair, Macskák, stb. Koreográfiák megtanulása, egyéni és csoportos előadása. Ütő együttes alakítása, közös zenélés.	lendület, pihenés, lassú -gyors, fönt – lent, ugrik – megáll	Tanulja meg a táncokat, és tudja előadni. Önálló mozgásokat, táncot adjon elő zenére.
Aerobik	Csípő – láb gyakorlatok megtanulása.	fordít, emel, hajlít, nyújt, rúg	Koncentráljon a zenére. Hajtsa végre a gyakorlatokat.

10. évfolyam

Célok:

Komplex zenei, mozgásos, dramatikus eszközökkel a tanuló emocionális és kognitív funkcióinak kibontakoztatása.
Az önkifejezés, pozitív önértékelés elősegítése sikerélményt nyújtó szereplések által.

Feladat:

Általános mozgásállapot, zenei képességek fejlesztése.

Tantárgy specifikus ismeretek bővítése.

A különböző élethelyzeteket reprodukáló dramatikus képességek fejlesztése.

Elvárt teljesítmény:

A tanuló tudjon eligazodni valós helyzetekben szituációs gyakorlatok, minták alapján.

Ügyeljen mozgására.

Vegye észre és értékelje, ami szép és esztétikus.

Önismerete, kapcsolatai épüljenek.

Vegyen részt önként csoportos produkcióban, legyen képes az együttműködésre, szabályok betartására.

Értékelés: Folyamatos szóbeli értékelés. Tanév végén érdemjeggyel. Évente P.A.C. mérőeszkővel.

1. Témakör: Szituációs gyakorlatok Fejlesztendő kompetencia: Önbizalom erősödése.			Óraszám: 13
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Szituációs játékok (konfliktusok megoldására, ismerkedésre, érzelmek kezelésére, agresszió leküzdésére).	A szituációk eljátszása: -családban, iskolában, munkahelyen—barátság kialakulása, megszűnése, ennek kezelése.	hűség, bizalom, segítség, szeretet, házimunka, munkaidő, dolgozni, pontosság, megbízhatóság, kitartás	Tudja, hogy mit jelent a barátság. Tudja, hogy milyen íratlan szabályok érvényesülnek a családban. Tudja, hogyan kell viselkedni a munkahelyen.
Beszédkésztség fejlesztő gyakorlatok	Párbeszédhelyzetek a hétköznapi helyzetekből. Képek alapján, olvasott történetek befejezése saját elképzelés szerint.	A párbeszédhelyzetekben felbukkanó új szavak. Új szinonimák a mozgásra: lépés – csoszogás,	Hétköznapi helyzetekben találja fel magát.
Helyes testtartás (Alexander–módszer)	Az eddig tanultak alkalmazása.	járás – ballagás,	Szabaduljon meg a feszültségtől. Pozitív élményeket éljen át mozgás közben.
Mozi látogatás Színházlátogatás Múzeumlátogatás	A tananyaghoz kapcsolódó előadás, film, megtekintése, a látottak megbeszélése, esetleg egy-egy részlet többszöri megtekintése (videó, DVD) értelmezése, vita, egyéni vélemény megfogalmazása.	A látottakkal kapcsolatban felmerülő fogalmak. A látottak közös értelmezése.	Tudjon elmerülni az események szemlélésében.

2. Témakör: Drámajáték Fejlesztendő kompetencia: Improvizációs készség.			Óraszám: 15
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Népszokások, szertartásjátékok megismerése, eljátszása.	Betlehemezés, Farsangi népszokások, (Busójárás) Passió játék, Húsvéti, Pünkösdi népszokások, a regölés megismerése.	Az ünnep lényegét érintő fogalmak. Népies kifejezések köznyelvi értelmezése. párválasztás, jókívánság, regölés	Érezze a hétköznapi és az ünnepek váltakozását. Regölő rigmusok. A regölés megtanulása.
Tananyaghoz kapcsolódó, ill. szabadon választott előadás létrehozása.	A darab kiválasztása, megbeszélése, szereplőválogatás, jelmez, díszlet megtervezése. Az előadás bemutatása, videofelvétele, a látottak megbeszélése, a teljesítmények értékelése. (kritika megfogalmazása)	A munka közben felmerülő fogalmak, megnevezések.	Aktív hozzájárulás a közös teljesítményhez. Őszinte vélemény elmondása, a bírálat elfogadása sértődés nélkül.

3. Témakör: Tánc Fejlesztendő kompetencia: Illő viselkedés tánc közben.			Óraszám: 9
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Tánc és improvizáció zenére.	Koreográfiák megtanulása, egyéni és csoportos előadása.	lendület, pihenés, lassú -gyors, fönt – lent, ugrik – megáll	Tanulja meg a táncokat, és tudja előadni. Önálló mozgásokat,

<p>Aerobik. Hastánc.</p>	<p>Ütő együttes alakítása, közös zenélés. Csípő – láb gyakorlatok megtanulása. Tanult gyakorlatok végzése hosszabb ideig, egyre kevesebb hibával.</p>	<p>fordít, emel, hajlít, nyújt, rúg</p>	<p>táncot adjon elő zenére. Koncentráljon a zenére. Hajtsa végre a gyakorlatokat.</p>
------------------------------	---	---	---

Testnevelés

Cél:

A rendszeres mozgás, testedzés, az egészséges életmód iránti igényt kialakítani.

Az egészséges testi fejlődést biztosítani.

Azon ismereteit, jártasságait, képességeit kialakítani, fejleszteni, melyek a későbbi mozgásos cselekvési biztonságát, rendszeres fizikai aktivitását megalapozzák.

Feladat:

A fizikai képességek, testi adottságok, állóképesség és a mozgásharmonizáció fejlesztése.

A mozgásnevelés tantárgy tanítása során kialakított és begyakorolt mozgáselemek rögzítése.

Elvárt teljesítmény:

Irányítással végezzen összetett utánzó gyakorlatokat, törekedjen az ütemtartásra.

Próbálkozzon mind hosszabb labdavezetéssel.

Tudjon alsó és felső dobással célba dobni.

Mind hosszabb időtartamban végezze az izomerősítő gyakorlatokat.

Állóképessége növekedjen.

Ismerje az általa használt tornaszerek nevét, azok balesetmentes használatát.

Aktívan kapcsolódjon be a versenyjátékokba, tudjon csapatához alkalmazkodni.

Értékelés: Folyamatos megfigyelés és szóbeli értékelés a versenyzésekben, sportjátékokban, a szocializáció terén a küzdés, kitartás képességének kialakulásában.

Félévkor szóbeli tájékoztatás. Év végén minősítés osztályzattal, kiegészítve részletes írásbeli tájékoztatással Évenként P.A.C. felmérés.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	2	2
Éves óraszám	74	74

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	14	14
2. Gimnasztikai gyakorlatok	14	14
3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	16	16
4. Labdás gyakorlatok	14	14
5. Sportjátékok elemei	16	16

9. évfolyam

Célok:

A rendszeres mozgás, testedzés, az egészséges életmód iránti igényt kialakítani.
Az egészséges testi fejlődést biztosítani.

Feladat:

A sportjátékokhoz szükséges elemi tájékozódási képesség fejlesztése.
Ügyesség, erő, állóképesség, kitartás, edzettség, bátorság, akarat fejlesztése.
Sportjátékok alapvető játékelemek megismertetése.
Gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése.
Térbeli irányok, viszonyfogalmak használata.
Alapmozgások gyakorlása.
Labda biztonságos követése.
Növekvő elem és ütemszám ciklikus mozgássorok elsajátítása.

Elvárt teljesítmény:

Saját testéhez képest tudjon a térben tájékozódni.
Egyre hosszabb időtartamban végezzen izomerősítő gyakorlatokat.
Figyeljen a helyes testtartásra.
Törekedjen mozgásának ütemét, dinamikáját szabályozni.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatás, évente P.A.C. mérőeszközös mérés. Az értékelésnél a önmagához mért fejlődésváltozásokat kell alapul venni.

1. Témakör: Rendgyakorlatok, téri tájékozódás Fejlesztendő kompetencia: Egymáshoz való alkalmazkodóképesség fejlődése.			Óraszám: 14
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Sorakozás Menetelés Testfordulatok	Segítséggel: sorakozó magasság szerint, járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban nyitódás, záródás, helybenjárás, jelre elindulás, megállás, járás lábujjhegyen, sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra.	nyit zár jobb bal	Tudjon önállóan sorakozni, ismerje az irányokat.

2. Témakör: Gimnasztikai gyakorlatok Fejlesztendő kompetencia: Biztos mozgáskoordináció.			Óraszám: 14
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Mozgáselemek összekapcsolása Kéziszer és szabadgyakorlatok	Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás magas térdemelés, terpeszállás törzshajlítás, bokaérintés. Szalag, babzsák, labda, súlyzó négyütemű gyakorlatok.	négyütemű gyakorlat kéziszerek megnevezése	Egyszerű utasításokat értse meg. Kéziszerek megfelelő használata.

3. Témakör: Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok Fejlesztendő kompetencia: Erőnlét fejlesztése.			Óraszám: 16
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény

Guggolás Kúszás Függeszkedés Távolugrás Guruló átfordulás Álló rajt	Segítséggel: guggoló járás, kúszás padok között, bordásfal gyakorlatok, egy lábról elrugaskodás távolugrás nekifutásból, sorozatban guruló átfordulások, álló rajtból-versenyfutás.	gyakorlatok megnevezése sorozat állórajt	Szóbeli utasítások megértése.
--	---	--	-------------------------------

4. Témakör: Labdás gyakorlatok Fejlesztendő kompetencia: Önzetlen játék.			Óraszám: 14
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Kislabda dobás Átadások Labdavezetés	Kislabda dobás álló helyzetből, Célba dobás egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben, váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése, labdavezetések,	gyakorlatok megnevezése váltott kéz	Szabályok megértése, betartása.

5. Témakör: Sportjátékok elemei Fejlesztendő kompetencia: Szabálykövetés.			Óraszám: 16
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Kosárlabda Pingpong Labdarúgás	Segítséggel: alapállás-megindulás-megállás, labdavezetés kosárra dobás, védekezés, pingpongozás, átütés, szerválás,	sportágak megnevezése, kosárpalánk, kosár, kosárlabda, szerva, kapu, gól	Igyekezzen betartani a sportjátékok elemi szabályait.

Tollaslabda	kapura lövés, szivacslabda ütögetés		
-------------	--	--	--

10. évfolyam

Cél:

A rendszeres mozgás, testedzés, az egészséges életmód iránti igényt kialakítani.
A tanulók egészséges testi fejlődését biztosítani.

Feladat:

Fizikai képességek és testi adottságok fejlesztése.
Sportjátékok alapvető játékelemek megismertetése.
Gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése.
Térbeli irányok, viszonyfogalmak használata.
Alapmozgások gyakorlása.
Labda biztonságos követése (labdavezetési mozdulatok megtanulása).
Növekvő elem és ütemszám ciklikus mozgássorok elsajátítása.

Elvárt teljesítmény:

Saját testéhez képest tudjon a térben tájékozódni.
Egyre hosszabb időtartamban végezzen izomerősítő gyakorlatokat.
Figyeljen a helyes testtartásra.
Törekedjen mozgásának ütemét, dinamikáját szabályozni.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges értékelés, évente P.A.C. mérőeszközös mérés. Az önmagához mért fejlődésváltozásokat kell alapul venni.

1. Témakör: Rendgyakorlatok, téri tájékozódás Fejlesztendő kompetencia: Az együttmozgás élménye.			Óraszám: 14
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Járások Sorakozó	Irányítással: menetelés helybenjárással, igazodás, sorbontás jobb, bal oldal érzékelése, magasság szerint sorakozó, jelentés vezényszavak megértése.	jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony	Törekedjen a gyakorlatok egyre pontosabb végrehajtására.

2. Témakör: Gimnasztikai gyakorlatok Fejlesztendő kompetencia: Utasítás pontos végrehajtása.			Óraszám: 14
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Két-három mozgáselem összekapcsolása Szakkifejezések alkalmazása	Négy ütemre végzett gyakorlatok: pl. alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó középtartásba, terpesz	négyütemű gyakorlat, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magastartás	Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig tudják végezni.

3. Témakör: Képességfejlesztő gyakorlatok Fejlesztendő kompetencia: Mozgás összerendezettség.			Óraszám: 16
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény

Távolugrás Függeszkedés Gurulóátfordulás Kúszás Mászás Futás Egyensúlyozó járás	Segítséggel: helyben rugózásból elrugaszkodás, kötélen vagy bordásfalon, háttal sorozatban guruló átfordulás, hátra. Irányítással: kúszás akadályok között, mászás akadályon át, 30-60 m-es versenyfutás állójárból, pad merevítőjén egyensúlyozás.	tevékenységek megnevezése méter	Egyre hosszabb ideig működjön együtt a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban.
---	---	--	--

4. Témakör: Labdás gyakorlatok Fejlesztendő kompetencia: Céltudatosság.			Óraszám: 14
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Kislabdadobás Labdavezetés	Irányítással: dobóterpeszből kidobás, Célba dobás, alsó felső dobás lassú futás közben labdavezetés az ügyesebb kézzel.	dobóterpesz, labdavezetés	Egyre biztosabban tudjon labdát vezetni.

5. Témakör: Sportjátékok elemei Fejlesztendő kompetencia: Csapatszellem erősödése.			Óraszám: 16
---	--	--	-------------

Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Kosárlabda Labdarúgás Tollaslabda Pingpong	<p>Irányítással: alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kosárra dobás, kapura lövés, szivacs labda ütögetés, Pingpongozás, átütés az asztal másik oldalára.</p>	<p>tevékenységek megnevezése, kétkezes mellső átadás, szerválás</p>	<p>A szabályok minél pontosabb betartása.</p>

Szakmai előkészítő ismeretek

Cél

Hozzásegíteni a várható jövője szempontjából reális elképzelések kialakításához.

Olyan feladat- és munkavégzéshez szükséges képességeket, tulajdonságokat erősíteni, melyeket a szakképzésen, vagy az intézmény elhagyása után

leginkább tud hasznosítani.

Figyelmét, érdeklődését az elsajátítandó szakmákra irányítani, ezekhez az eddig tanult ismereteket megszerezni.

A gyakorlati tevékenységekben javítani a feladatvégzés minőségét, a feladatvégzés közbeni kitartást, munkatempót.

Feladat

A szakma tanulását segítő praktikus és szociális képességek megszerezése, bővítése, a gyakorlati tevékenységek folyamatos gyakoroltatása.

Elvárt teljesítmény

Igazodjon el szűkebb és tágabb környezetében, kövesse a társadalmilag elvárt normákat.

Tegyen szert elfogadható viselkedési kultúrára, önismeretre, általános ismeretekre.

Alakuljon ki a feladattudata, a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállása, a közös munkavégzésre való képessége.

Tegyen szert jártasságra azokban a tevékenységekben, melyek a szakmatanuláshoz szükségesek.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szóveges tájékoztatással. Évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

A kerettanterv teljesítéséhez javasolt óraszámok

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	2	2
Éves óraszám	74	74

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. A munka világa, pályaválasztás	10	10
2. Tájékozódás a munkavégzés területeiről.	44	44
3. Fiatal felnőttek életvezetése. Munkatársi kapcsolatai.	20	20

9. évfolyam

Cél:

Az alapfokú képzés során kialakított kognitív, motoros és érzelmi funkciókat továbbfejleszteni.

Motiválni a következő évek szakmatanulására, megértetni, hogy a felnőtté válás folyamatában sikeressége, megelégedettsége, függ szorgalmas munkájától.

Fejleszteni a manuális tevékenységekben az eszközhasználatot, a feladatok végrehajtásában az igényességet.

Bővíteni és mélyíteni környezetéről a tárgyi és fogalmi ismereteit.

Feladat:

Együttműködési, szociális készség, énkép, önismeret fejlesztése.

A verbális kommunikáció, az információ szerző- és továbbító képesség fejlesztése.

Az eszközhasználat színvonalának emelése.

A szakmatanulás szempontjából lényeges folyadék, tömeg, hosszúságmérés tökéletesítése.

A környező tárgyi, természeti világ és az emberek közötti kapcsolatok rendszerezett ismeretének kialakítása.

Elvárt teljesítmény:

Alakuljon ki az órát és a társakat nem zavaró viselkedése, motivált feladatvégzése.

Tegyen szert tehetsége függvényében anyag és eszközismeretre, a gyakorlati alkalmazásban való jártasságra.

Váljon alkalmassá társaival a közös tevékenységre, feladatvégzésre.

Ismerje fel azokat a személyeket, akikben megbízhat, tudjon segítséget kérni.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges tájékoztatással. Évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: A munka világa, pályaválasztás. Fejlesztendő kompetencia: Kitartó munkavégzés.			Óraszám: 10
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
A tanulás és munka közötti hasonlóság és különbség. Az érdemjegy, bizonyítvány és fizetés értelme, jelentése. A feladatvégzés, a munkatevékenység idejének növelése. A feladat, munka, minőségének javítása.	Felnőttek és tanulók hétköznapijainak feldolgozása, beszélgetés, szerepjáték keretében. Valamilyen, a csoportnak és a jövőbeni szakmatanulásnak megfelelő gyakorlati tevékenység, pl. szövés, gyöngyfűzés, kézimunka, stb. Önértékelő feladatlapok kitöltése, megbeszélése.	hétköznapi, munkanap, munkaszüneti nap, ünnepnap fizetés, munkabér, bevétel, jövedelem, kiadás jutalom, oklevél, kitüntetés, bizonyítvány minőség, mennyiség tempó hibás, hibátlan gondos, összecsapott sikeres, sikertelen, hanyag, lelkiismeretes	Értse meg, hogy a feladat és a munkavégzés természetes és fontos örömforrás, az életkor növekedésével a felnőtté válás során. Javuljon a feladat - munkavégzés minősége, idejének hossza, tempója az egyéni képességeknek megfelelő mértékben. Legyen a munkavégzésben sikerélménye.

2. Témakör: Tájékozódás a munkavégzés területeiről. Fejlesztendő kompetencia: A munkavégzés felelőssége.			Óraszám: 44
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Eszközhasználat, kezűgyesség fejlesztése, kisebb darabok elkészítése egyre nagyobb önállósággal (gyöngyfűzés, varrás, kötés, stb.). Az intézményben meglévő munkahelyek, tevékenységek feltérképezése.	Több- kevesebb segítséggel önállóan végezze a feladatot.	Az elvégzett munkafolyamatok és eszközök megnevezése.	Kitartó, elfogadható munka végzése

<p>A számba vett munkahelyeken rövidebb idő eltöltése, irányítással, aktív munkával. (karbantartókkal, kerti munkával, konyhai feladatokkal /terítés, leszedés, óvodában egyéni foglalkozás a kicsikkel, fénymásolás, iratrendezés, iratmegsemmisítés stb.) A tapasztalatokról szóbeli beszámoló a társaknak.</p>	<p>Tanulmányi séta az intézményben. Az ott dolgozó felnőttek munkájának megismerése. Kérdések alapján adatgyűjtés (mi a feladata, milyen eszközöket használ, milyen képességekre van szüksége munkájához?). Az intézményben lévő munkahelyeken adott idő eltöltése aktív munkával. (Lehetőség szerint erőfeszítést igénylő, tényleges munkát végezzen a tanuló.) A feladat rövid ismertetése, milyen feladatot tudott végezni, milyen eszközöket használhatott, hogy érezte magát a munkavégzés közben.</p>	<p>A felmerülő ismeretlen kifejezések, fogalmak tisztázása.</p>	<p>Készüljön a feladatra, és aktívan vegyen részt a gyűjtőmunkában.</p>
<p>Közvetlen környezetében lévő felnőttek munkájának feltérképezése. A kapott foglalkozások rendszerezése a szükséges képességek szerint. (pl. jó kezűgyességre van szükség, gyorsaságot igényel stb.) Mi szeretnék lenni? Milyen munkát szeretnék végezni?</p>	<p>Saját környezetből adatgyűjtés, rövid ismertetés elmondása.</p> <p>Foglalkozások és képességek egymás mellé rendelése.</p>	<p>A felmerülő ismeretlen fogalmak és kifejezések megismerése.</p>	<p>Megfogalmazása legyen jól érthető, lényegre törő, és reális képet adjon munkájáról. A kapott feladatot határidőre készítse el, és jól kommunikálja.</p> <p>Alakuljon önismerete.</p>

<p>3. Témakör: Fiatal felnőttek életvezetése, munkatársi kapcsolatai. Fejlesztendő kompetencia: Beilleszkedés a közösségbe.</p>			<p>Óraszám: 20</p>
<p>Tananyag</p>	<p>Tanulói tevékenység</p>	<p>Elvárt és javasolt fogalmak</p>	<p>Elvárt teljesítmény</p>

<p>Munkaalkalmasság. A munkavégzés feltételei.</p> <p>A munkavállaláshoz szükséges feltételek számbavétele: alkalmasság, életkor, egészségi állapot, erőnlét, szükséges okmányok (bizonyítvány, személyi igazolvány, TAJ kártya, adókártya). Munkaszerződés, bér, utasítások elfogadása. Alá- és fölérendeltség a munkahelyen. Munkahelyi kötelességek. Jogok a munkahelyen. A munkahelyi beilleszkedéshez fontos tulajdonságok megnevezése.</p> <p>Munkatársak elfogadása, alkalmazkodás egymáshoz.</p> <p>Baráti viszony – kollegiális viszony, szerelmi viszony.</p>	<p>Munkatevékenységek gyűjtése, csoportosítása képes elvégezni, nem képes elvégezni Okmányok megismerése. Szerepjáték: munkahely keresése, új munkatárs befogadása, beilleszkedés idegen közegben (viselkedés, öltözködés).</p> <p>Beosztott – vezető számára meglévő</p> <p>Kötelességek és jogok széles körű megismerése. Segítőkész, hanyag, szorgalmas, tiszteletlen, nagyhangú, pontos stb.. a hasznos és kerülendő tulajdonságok kiválasztása, megnevezése.</p> <p>A kapcsolatok tartalmának megvitatása.</p>	<p>Képes vagyok rá, ill. nem tudom</p> <p>Kötelező, kötelesség fogalmak tisztázása. Jog, jogosult, jogszerű fogalmak tisztázása. TAJ kártya – szám, Adó kártya – szám,</p> <p>A tulajdonságok tartalmának tisztázása.</p>	<p>Ismerje meg képességeit.</p> <p>Tudjon a jó és rossz tulajdonságok között dönteni.</p>
---	---	---	---

10. évfolyam

Cél:

Az eddig tanultakat bővíteni, elmélyíteni és rendszerezni.

Motiválni a következő évek szakmatanulását, és megértetni, hogy a felnőtté válás folyamatában a sikeresség, megelégedettség, függ a szorgalmas munkától.

Fejleszteni a manuális tevékenységekben az eszközhasználatot, a feladatok végrehajtásában az igényességet.

Bővíteni környezetéről tárgyi és fogalmi ismereteit.

Feladat:

Együttműködési, szociális készség, énkép, önismeret fejlesztése.

A verbális kommunikáció és az információszerző és -továbbító képesség fejlesztése.

Az eszközhasználat színvonalának emelése.

A szakmatanulás szempontjából lényeges folyadék-, tömeg-, és hosszúságmérés biztos ismerete.

A környező tárgyi-, természeti világ, és az emberek közötti kapcsolatok rendszerezett ismeretének kialakítása.

Elvárt teljesítmény:

Alakuljon ki a foglalkozást és a társakat nem zavaró viselkedése, a motivált feladatvégzés.

Tegyen szert tehetsége függvényében anyag és eszközismeretre, a gyakorlati alkalmazásban jártasságra.

Váljon alkalmassá társaival közös tevékenységre, feladatvégzésre.

Ismerje fel azokat a személyeket, akikben megbízhat, tudjon segítséget kérni.

Értékelés: Tanév végén érdemjeggyel, félévente szöveges értékéléssel. Évente P.A.C. mérőeszközös méréssel.

1. Témakör: Tanulás, tehetség, pályaválasztás, a munka világa. Fejlesztendő kompetencia: A munkavégzés örömeinek átélése.			Óraszám: 10
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
<p>Tanulás és munka, képességek és pályaválasztás közötti összefüggés. Tehetség, lehetőség, szorgalom, kitartás kérdése. Önismeret. Az egyes foglalkozáshoz szükséges tulajdonságok számbavétele, hiányok regisztrálása, célkitűzés.</p> <p>Nemek közötti fizikai és életfeladatbeli különbségek viszonya a pályaválasztáshoz.</p> <p>A munka nehézsége és öröme. A munka és munkabér. A munka és pihenés harmonikus egysége.</p>	<p>Tankönyv leckéinek feldolgozása, kérdés, felelet típusú beszélgetés keretében.</p> <p>A meglévő és hiányzó tulajdonságok listázása egyes szakmák szerint (pl.: kézügyesség, pontosság, kitartás, felületesség, rossz látás, stb.)</p> <p>Családról hozott fényképek nézegetése és beszélgetés a családtagok feladatairól. „Amerikából jöttem“ pantomim játék alkalmazása.</p> <p>Fizetés, pihenés, kikapcsolódás. Aktív pihenés.</p>	<p>figyelem, pontosság, igényesség, szorgalom, kitartás siker, hibázás, tökéletlenség egyéni különbözőségek, adottságok Alkalmasság, fejlődés,</p> <p>nemekre jellemző feladatok, foglalkozások, életfeladatok</p> <p>kifáradás, pihenés, nyugalom, önálló, Elfoglaltság, segítség, Megelégedettség.</p>	<p>Értse meg, hogy jó dolog szorgalmasnak, törekvőnek lenni, mindenki jó valamiben, nem baj, ha valamire nem vagyunk képesek. Akarjon javítani hiányosságain.</p> <p>Rendezetten lássa a munka világát. Ismerje, és mondja el a leggyakoribb foglalkozásokban magát a végzett tevékenységet. (ki mit csinál)</p> <p>Értse meg, hogy szükségük van pihenésre szüleinek is. Önállóan foglalja el magát.</p>

2. Témakör: Tájékozódás a szűkebb- és tágabb körben meglévő munkavégzés területeiről. Fejlesztendő kompetencia: Érdeklődés, nyitottság.			Óraszám: 44
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény

Munkahelyek, foglalkozások számbavétele, rendszerezése. Tanulmányi kirándulások különböző munkahelyek megtekintésére. (pl. kertészet, üzlet, raktár, műhely, stb.)	Tablók készítése a munkahelyekről, foglalkozásokról. Tanulmányi sétán tapasztaltak megfogalmazása.	Felmerülő fogalmak tisztázása.	A tapasztaltakat fogalmazza meg, és hosszabb ideig emlékezzen rá.
Látogatás és munkavégzés az intézmény gyakorlóléhelyein, tanműhelyeiben. A végzett munkához szükséges készségek számbavétele, egyéni alkalmasság mérlegelése.	A látottak megfigyelése, alkalmanként aktív bekapcsolódás a munkavégzésbe. Önértékelés. Összehasonlítás, mérlegelés.	Teljesítmény, kitartás, következmény, stb.	Alakuljon ki pozitív képe a munkáról. Tudatosan készüljön a felnőtt létre, és a munkavállalásra.
Prezentációk, fotók, beszélgetések a különböző munkahelyekről, foglalkozásokról.			
Az intézményben folyó munkavállalói program megismerése, a program résztvevőivel beszélgetés.	Kérdések megfogalmazása.	A megismert fogalmak tisztázása.	

3. Témakör: Fiatal felnőttek életvezetése, munkatársi kapcsolatai. Fejlesztendő kompetencia: Vágyak és a lehetőségek közelítése.			Óraszám: 20
Tananyag	Tanulói tevékenység	Elvárt és javasolt fogalmak	Elvárt teljesítmény
Kamaszok és fiatal felnőttek közötti életviteli eltérések: Fizikai szempontból, kötelezettségek, szórakozás kapcsolatok mélysége terén.	Tankönyv leckéinek feldolgozása. Kérdés felelet típusú beszélgetés súlypontos alkalmazásával	testi fejlettség, fizikai erőnlét, egészséges életmód, tanulás, munka, szabadidő, kapcsolatok, kötődések váltakozása, tartóssága	Értse meg a tananyagot.

<p>Kamaszok és fiatal felnőttek érzelmi világa és személyisége közötti eltérések. Út a felelős gondolkodásig, a jövőbeni életfeladat függvényében. Kamaszok és felnőttek irreális és reális vágyai és céljai. Képességbeli korlátok felismerése elfogadása.</p>	<p>Drámapedagógiai módszer alkalmazása: apró történetek, életszerű szituációk eljátszása. (szerepjátékok)</p> <p>Képes folyóiratok, áru katalógusok stb. nézegetése közben csoportos beszélgetés.</p>	<p>egoizmus kérdése jól-, rosszul esik én és a másik sértődés, megbocsátás összeveszés, kibékülés egymás szabadsága. Önismeret. A megvalósítható cél és a sikerélmény összefüggése. Emberek szerethetősége nem függ gazdagságuktól, tehetségüktől.</p>	<p>Élvezze, vegyen aktívan részt a szerepjátékokban. Legyen véleménye, helyes és helytelen viselkedésről.</p> <p>Fejlődjön önismerete, fogadja el önmagát és társait gyengeségeivel együtt.</p>
<p>A rokoni, baráti, szerelmi, munkatársi kapcsolatok, jellemzői. Normák, elvárások, életkori különbségek a fenti kapcsolatokban. Saját reális elvárások, vágyak megvalósulásához szükséges aktív tevékenységek megszerezése.</p>	<p>Sorolja fel és csoportosítsa azokat az embereket, akiket jól ismer, a hozzájuk fűződő kapcsolata alapján.</p> <p>Képek gyűjtése, ragasztása, megbeszélése. Ismerkedés gyakorlása. (szerepjáték)</p>	<p>rokonság barátság, szerelem munkatárs, (kolléga) osztálytárs, osztályközösség, társaság, szurkolók, rajongók társasági ember, magányos ember, buli, ismerkedés színterei rokonszenv, ellenszenv idegen különféle csábításai bizalom</p>	<p>Értse meg, és tudja megfogalmazni a különféle kapcsolatokban a legfontosabb társadalmi elvárásokat, normákat.</p> <p>Rögzüljön, hogy rokonai között kell egy bizalmasának lenni, akinek elmondja titkait, félelmeit, akinek kikéri tanácsát.</p>